

A9-0005/2022

12.1.2022

PRANEŠIMAS

dėl siūlymo skirti Jorgą Kristijaną Petrovičių (Jorg Kristijan Petrovič) Audito Rūmų nariu
(C9-0408/2021 – 2021/0805(NLE))

Biudžeto kontrolės komitetas

Pranešėjas: Olivier Chastel

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO SPRENDIMO	3
1 PRIEDAS. JORGO KRISTIJANO PETROVIČIAUS GYVENIMO APRAŠYMAS.....	4
2 PRIEDAS. JORGO KRISTIJANO PETROVIČIAUS ATSAKYMAI Į KLAUSIMUS	11
ATSAKINGO KOMITETO PROCEDŪRA	31

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO SPRENDIMO

dėl siūlymo skirti Jorgą Kristijaną Petrovičių (Jorg Kristijan Petrovič) Audito Rūmų nariu
(C9-0408/2021 – 2021/0805(NLE))

(Konsultavimasis)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 286 straipsnio 2 dalį, pagal kurią Taryba kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C9-0408/2021),
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 129 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A9-0005/2022),
- A. kadangi 2021 m. lapkričio 5 d. laišku Taryba konsultavosi su Europos Parlamentu dėl Jorgo Kristijano Petrovičiaus skyrimo Audito Rūmų nariu;
- B. kadangi Biudžeto kontrolės komitetas įvertino siūlomo kandidato kvalifikaciją, visų pirma atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 286 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus;
- C. kadangi 2022 m. sausio 10 d. komitetas surengė kandidato klausymą, per kurį jis pasakė įžanginę kalbą ir atsakė į komiteto narių klausimus;
1. teikia teigiamą nuomonę dėl Tarybos pasiūlymo paskirti Jorgą Kristijaną Petrovičių Audito Rūmų nariu;
  2. paveda Pirmininkui perduoti šį sprendimą Tarybai ir susipažinti – Audito Rūmams, kitoms Europos Sąjungos institucijoms ir valstybių narių audito institucijoms.

1 PRIEDAS. JORGO KRISTIJANO PETROVIČIAUS GYVENIMO APRAŠYMAS

DARBO PATIRTIS

- Nuo 2013 m. vasario mėn. iki dabar Slovėnijos Respublikos audito rūmų narys – Slovėnijos Respublikos audito rūmų pirmininko pirmasis pavaduotojas
- 2004–2013 m. Vyriausiasis valstybės auditorius, Slovėnijos Respublikos audito rūmų Biudžeto, teisingumo ir politinių partijų audito skyriaus vadovas
- 1999–2004 m. Trzino savivaldybės vyriausiasis finansų ir biudžeto pareigūnas
- 1996–1999 m. Slovėnijos Respublikos audito rūmų audito asistentas

IŠSILAVINIMAS

- 2004 m. Tikslųjų mokslų magistras, Liublianos universitetas, Liublianos universiteto Ekonomikos fakultetas (apskaita ir auditas)
- 1996 m. Bakalauro laipsnis, Liublianos universitetas, Liublianos universiteto Ekonomikos fakultetas (finansai)

IGŪDŽIAI

Gimtoji kalba
Slovėnų kalba

Užsienio kalbos

SUPRATIMAS		KALBĖJIMAS		RAŠYMAS
Klausymas	Skaitymas	Bendravimas žodžiu	Informacijos pateikimas žodžiu	
Anglų kalba	C2	C2	C2	C2
Vokiečių kalba	C1	C1	C1	C1
Kroatų kalba	C1	C1	C1	C1

Lygis: A1 ir A2 – pradedantysis vartotojas; B1 ir B2 – pažengęs vartotojas; C1 ir C2 – įgudęs vartotojas
Bendra Europos kalbų mokėjimo orientacinė sistema

Komunikaciniai gebėjimai

- Puikius komunikacinius gebėjimus naudoju kaip **Slovėnijos Respublikos audito rūmų narys – Slovėnijos Respublikos audito rūmų pirmininko pirmasis pavaduotojas.**
- Puikius komunikacinius gebėjimus naudoju kaip kvietinis **lektorius** Liublianos universiteto **Ekonomikos fakultete**, Slovėnijos Respublikos audito rūmų organizuojamų mokymų ir konferencijų lektorius, įmonės „Nebra, d.o.o.“ organizuojamų seminarų lektorius, lektorius paskaitose ir konferencijose, kurias

organizuoja **Finansų kompetencijos centras Liublianoje, Pasaulinė fiskalinio skaidrumo iniciatyva, Gėtės institutas, ES delegacija Liublianoje, Slovėnijos savivaldybių ir miestų asociacija, organizacija „Transparency International Slovenia“.**

- Puikius komunikacinius gebėjimus naudoju pristatydamas Audito rūmų ataskaitas **Valstybės Susirinkime ir Valstybės Taryboje.**
- Savo puikius komunikacinius gebėjimus naudoju pristatydamas Audito rūmų ataskaitas **spaudos konferencijose ir interviu** su žurnalistais.
- Puikius komunikacinius gebėjimus įgijau Slovėnijos Respublikos audito rūmuose eidamas **vyriausiojo valstybės auditoriaus** – Valstybės biudžeto, teisingumo ir politinių partijų audito skyriaus vadovo – pareigas.
- Puikius komunikacinius gebėjimus įgijau Liublianos universiteto Ekonomikos fakulteto organizavimo ir vadybos magistrantūroje.
- Puikius komunikacinius gebėjimus įgijau Trzino savivaldybėje eidamas **vyriausiojo finansų ir biudžeto pareigūno** pareigas.
- Puikius komunikacinius gebėjimus panaudojau kaip **Bežigrado gimnazijos Tėvų tarybos pirmininkas** (2017–2018 ir 2018–2019 mokslo metais).

Organizaciniai ir vadovaujamojo darbo gebėjimai

- Puikius vadovaujamojo darbo gebėjimus naudoju eidamas **vadovaujamasias pareigas** kaip Slovėnijos Respublikos audito rūmų **pirmininko pirmasis pavaduotojas**, atsakingas už pusę visų auditų, kuriuos **kasmet paskelbia** Audito rūmai – **apie 90 audito ataskaitų ir ataskaitų po audito**, kurias parengia Slovėnijos Respublikos audito rūmų darbuotojai (auditoriai, vyriausieji valstybės auditoriai, teisės tarnyba, Audito rūmų senatas, korektoriai, rengėjai), dirbantys Slovėnijos Respublikos audito rūmuose (**daugiau nei 130 darbuotojų**).
- Puikius organizacinius ir vadovaujamojo darbo gebėjimus įgijau Slovėnijos Respublikos audito rūmuose eidamas **vyriausiojo valstybės auditoriaus** – Valstybės biudžeto, teisingumo ir politinių partijų audito skyriaus (**daugiau nei 20 darbuotojų**) vadovo – pareigas.
- Puikius organizacinius ir vadovaujamojo darbo gebėjimus įgijau Trzino savivaldybėje eidamas **finansų ir biudžeto vadovo pareigas.**
- Puikius vadovaujamojo darbo gebėjimus panaudojau kaip Bežigrado gimnazijos Tėvų tarybos pirmininkas.
- Puikius vadovaujamojo darbo gebėjimus panaudojau kaip **pilietinės iniciatyvos** „Nustok skolintis – pakeisk Konstitucijos 149 straipsnį“, kuria siekta įtraukti fiskalinę taisyklę į Slovėnijos Konstituciją, įkūrėjas ir **vadovas**.
- Puikius organizacinius ir vadovaujamojo darbo gebėjimus panaudojau keliose Audito rūmų projektų ir darbo grupėse, taip pat su mokymų organizatoriais ir tarptautinėmis institucijomis.

Profesinė kompetencija

- Esu įgijęs **puikius profesinius kokybės kontrolės gebėjimus, kuriuos naudoju eidamas vadovujamasias pareigas** kaip Slovėnijos Respublikos audito rūmų pirmininko pirmasis pavaduotojas, atsakingas už pusę visų Slovėnijos Respublikos audito rūmų atliekamų auditų.
- **Puikius profesinius gebėjimus planuojant auditus, atliekant auditus bei rengiant**

audito ataskaitas bei ataskaitas po audito įgijau Slovėnijos Respublikos audito rūmuose eidamas vyriausiojo valstybės auditoriaus – Valstybės biudžeto, teisingumo ir politinių partijų audito skyriaus vadovo – pareigas.

- Puikius planavimo gebėjimus panaudojau kaip **koordinatorių, rengiant 2013–2020 m. laikotarpio Audito rūmų strategiją** bei Slovėnijos Respublikos audito rūmų metines ataskaitas ir Slovėnijos Respublikos audito rūmų **darbo ataskaitas**.
- **Puikius organizacinius ir koordinavimo gebėjimus** panaudojau **organizuodamas Regioninę dalyvaujamųjų biudžetų konferenciją**, kurią 2017 m. gegužės mėn. surengė Audito rūmai bendradarbiaujant su **GIFT – Pasauline fiskalinio skaidrumo iniciatyva**, skirta **Centrinės Europos ir Vakarų Balkanų šalims**.
- Puikius darbo gebėjimus tobulinau kaip šių darbo grupių narys:
  - Slovėnijos Respublikos Valstybės Susirinkimas – **Konstitucinės komisijos ekspertų grupė dėl Slovėnijos Respublikos Konstitucijos 148 straipsnio pakeitimo – fiskalinė taisyklė** (2012 m.).
  - EUROSAI Informacinis komitetas – Valstybės biudžeto deficito audito darbo grupė (2011–2012 m.).
  - EUROSAI Informacinis komitetas – **Finansų ir ekonomikos krizės priemonių audito darbo grupė** (2009–2013 m.).
  - EUROSAI Informacinis komitetas – **Bendrųjų audito standartų ir palyginamų audito kriterijų darbo grupė** (2009–2010 m.).
  - **ESM sutarties darbo grupė** – Europos Aukščiausiųjų audito institucijų (AAI) iniciatyva, kuria siekiama stiprinti ESM išorės audito funkciją (2011–2012 m.).
- Kaip Trzino savivaldybės Biudžeto ir finansų skyriaus vadovas įgijau puikių gebėjimų **biudžetų rengimo, biudžetų vykdymo, biudžeto apskaitos, papildomų biudžetų rengimo, pusmečio ataskaitų rengimo, balansų rengimo, metinių ataskaitų ir metinių finansinių ataskaitų rengimo srityje**.

Skaitmeninis raštingumas

ĮSIVERTINIMAS				
Informacijos tvarkymas	Komunikacija	Turinio kūrimas	Saugumas	Problemų sprendimas
Įgudęs vartotojas	Įgudęs vartotojas	Pažengęs vartotojas	Pradedantysis vartotojas	Pradedantysis vartotojas

Skaitmeninis raštingumas. Įsivertinimo skalė

- Gerai moku naudotis MS Office programomis (*MS Word, MS Excel, MS PowerPoint*).

PAPILDOMA INFORMACIJA

Leidiniai

NUORODOS

- Petrovič, J. K., *V pričakovanju ustavne presoje rebalansa proračuna* (liet. „Belaukiant konstitucinės papildomo biudžeto peržiūros“), *Delo, Gostujoče pero*, COBISS.SI-ID 40097029, Ljubliana, 2019 m. balandžio 2 d.
- Petrovič, J. K., „Slovėnijos struktūrinio deficito iššūkiai: Slovėnija – socialinės,

ekonominės ir aplinkosaugos problemas“ (angl. *Slovenia's Structural Deficit Challenges: Slovenia - Social, Economic and Environmental Issues*), redaktorius: Frane Adam (ISBN 9781634859196; 9 skyrius, p. 131–147), *Nova Publishers New York*, autorių teisės: 2017 m., *Nova Science Publishers, Inc.*

- Petrovič, J. K., *Zdaj je čas za zmanjšanje javnega dolga!* (liet. „Atėjo metas sumažinti valstybės skolą!“), *Slovenski čas: časnik za družbo in kulturo: priloga tednika Družina*, ISSN: 1855-9379, Nr. 80, 2016 m. gruodžio mėn., p. 4–5.
- Petrovič, J. K., *Fiskalna prilagoditev za leto 2017 je premalo ambiciozna* (liet. „2017 m. fiskalinis koregavimas nėra pakankamai plataus užmojo“), *Finance*, ISSN: 1318-1548, Nr. 97, 2016 m. gegužės 23 d., p. 9.
- Vesel, T., Petrovič, J. K., Jereb, S., *Mnenje o javnofinančnem vprašanju glede pridobivanja kapitalskih naložb države in občin ter kapitalskih naložb pravnih oseb v njihovi lasti* (liet. „Nuomonė viešųjų finansų klausimu dėl valstybės ir savivaldybių kapitalo investicijų bei joms nuosavybės teise priklausančių juridinių asmenų kapitalo investicijų įsigijimo“), *Konferenčni zbornik [Elektronski vir] / Izvajanje lokalnih javnih služb*, 2016 m. gegužės 31 d., Ljubliana, Slovėnija, redaktorius: Brezovnik, B., *Maribor, Pravna fakulteta, LeXonomica Press*, 2016 m.
- Petrovič, J. K., *Struktūrinis primanjklaj - kaj je, kolikšen je in kaj lahko k njegovi odpravi prispeva novi ZJF?* (liet. „Struktūrinis deficitas – kas tai yra, koks jis yra ir kaip naujuoju Valstybės finansų įstatymu galima prisidėti prie jo panaikinimo?“), *Pravna praksa – PP: časopis za pravna vprašanja*, ISSN: 0352-0730 – 35 metai, Nr. 11, 2016 m. kovo 17 d., priedas, p. II–VIII.
- Petrovič, J. K., *Merjenje „višine poplav“: fiskalno pravilo nekoč in danes* (liet. „Potvynio bangų aukščio“ matavimas: tuometinė ir dabartinė fiskalinė taisyklė“), *Slovenski čas: časnik za družbo in kulturo: priloga tednika Družina*, ISSN: 1855-9379, Nr. 64, 2015 m. gruodžio mėn., p. 10–11.
- Petrovič, J. K., *Finančna transparentnost političnega delovanja in nadzor* (liet. „Finansinis politinės veiklos skaidrumas ir jos priežiūra“), *Zbornik 2015/1; dnevi prava zasebnosti in svobode izražanja, Kranjska Gora*, 2015 m. balandžio 9–10 d.
- Petrovič, J. K., *Fiskalno pravilo je brez švicarske formule mrtvo* (liet. „Fiskalinė taisyklė negalioja be Šveicarijos formulės“), *Finance* ISSN: 1318-1548, Nr. 233, 2014 m. gruodžio 2 d., p. 8.
- Petrovič, J. K., *Objektivnost dela računskega sodišča* (liet. „Europos Audito Rūmų darbo objektyvumas“), *Zbornik: 20 let delovanja Računskega sodišča: neodvisnost, objektivnost, učinkovitost: Računsko sodišče Republike Slovenije*, 2014 m., Ljubliana, *Littera picta*.
- Petrovič, J. K., *Poštenost računovodskih izkazov v javnem sektorju* (liet. „Finansinių ataskaitų teisingumas viešajame sektoriuje“), *Zbornik/45. simpozij o sodobnih metodah v računovodstvu, financah in reviziji*, Ljubliana, 2013 m. balandžio 11 d.; redagavo I. Turk, *Zveza ekonomistov Slovenije: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije*, 2013 m., Ljubliana, *Birografika Bori*.
- Petrovič, J. K., *Ko sanje postanejo realnost: zadolževanje države in zlato pravilo* (liet. „Kai svajonės tampa realybe: valstybės skolinimasis ir auksinė taisyklė“), *Dnevnikov objektiv*, ISSN: 1854-6781, Nr. 3, 2012 m. sausio 21 d., p. 14.
- Petrovič, J. K., *Ustavno omejevanje javne porabe – načelo izravnane proračuna in fiskalno pravilo* (liet. „Konstitucinis valstybės išlaidų ribojimas – subalansuoto biudžeto principas ir fiskalinė taisyklė“), *Pravna praksa*, 30, 2011 m., 39–40, p. 9–11.
- Hočevar, M., Zaman, M. ir Petrovič, J. K., *Osnove računovodstva gospodarskega in*

javnega sektorja (liet. „Ekonomikos ir viešojo sektoriaus apskaitos pagrindai“), Liubliana, *Fakulteta za upravo*, 2008 m., 393 puslapiai.

- Petrovič, J. K., *Prevzem javne infrastrukture v knjige občin in vpliv na njihove proračune* (liet. „Viešosios infrastruktūros perėmimas savivaldybių apskaitos dokumentuose – įtaka jų biudžetams“), *Zbornik referatov / XI. posvetovanje Računovodstvo v javnih podjetjih*, Portorož, 2008 m. spalio mėn.
- Petrovič, J. K., *Računovodsko evidentiranje različnih oblik javno-zasebnih partnerstev, 2. del* (liet. „Įvairių formų viešojo ir privačiojo sektorių partnerysčių apskaita, 2 dalis“), *Revizor*, 19 tomas, 2008 m., Nr. 6, p. 23–40.
- Petrovič, J. K., *Računovodsko evidentiranje različnih oblik javno-zasebnih partnerstev, 1. del* (liet. „Įvairių formų viešojo ir privačiojo sektorių partnerysčių apskaita, 1 dalis“), *Revizor*, 19 tomas, 2008 m., Nr. 5, p. 26–40.

Studijos užsienyje

- 2014 m. rugpjūčio mėn.: **Goethe-Institut (Gėtės institutas), Hamburgas, Vokietija**; aukštesniojo lygio ES tarnautojų, aukštesniojo lygio ES valstybių narių ir kitų valstybių ministerijų darbuotojų mokymo programa; tema: **ES – Hamburgas**.
- 2010 m. rugsėjo mėn.: **Goethe-Institut (Gėtės institutas), Diuseldorfas, Vokietija**; aukštesniojo lygio ES tarnautojų, aukštesniojo lygio ES valstybių narių ir kitų valstybių ministerijų darbuotojų mokymo programa; tema: **vidaus politika**.
- 2007 m. spalio–lapkričio mėn.: **Goethe-Institut (Gėtės institutas), Frankfurtas prie Maino, Vokietija**; aukštesniojo lygio ES tarnautojų, aukštesniojo lygio ES valstybių narių ir kitų valstybių ministerijų darbuotojų mokymo programa; tema: **biudžetas ir finansai**.
- 1998 m. birželio mėn.: **Nacionalinis audito biuras, Londonas, Didžioji Britanija**.

Dalyvavimas aukštojo mokslo veikloje

- **Liublianos universiteto ekonomikos fakultetas, Slovėnija**
- **Gėtės institutas, Vokietija**

Paskaitos, seminarai, mokymai, apskritojo stalo diskusijos

- *Razkritja, ukrepi in priporočila na področju turizma lokalnih skupnosti* (liet. „Informacijos atskleidimas, priemonės ir rekomendacijos vietos bendruomenės turizmo srityje“), *Predstavitev ZSTR-1 in odlokov o turistični taksi, Skupnost občin Slovenije*, 2018 m. kovo mėn.
- *Transparentnost proračuna Republike Slovenije: predstavitev rezultatov mednarodnega vprašalnika IBP* (liet. „Slovėnijos Respublikos biudžeto skaidrumas: Tarptautinės biudžeto partnerystės (IBP) tarptautinio klausimyno rezultatų pristatymas“), Finansų kompetencijos centras (CEF), Liubliana, Apskritojo stalo diskusija, 2018 m. vasario mėn.
- *Kako izkoristiti potencial EU* (liet. „Kaip išnaudoti ES potencialą“), „Nebra“, 2018 m. sausio mėn.
- *Zaključni račun* (liet. „Vietos bendruomenės biudžeto ataskaita“), „Nebra“, 2018 m. sausio mėn.
- *Nadzorni odbori in priprava poročil* (liet. „Vietos bendruomenės priežiūros komitetai ir jų audito ataskaitų rengimas“), „Nebra“, 2017 m. lapkričio mėn.
- *Računsko sodišče* (liet. „Audito Rūmai – kaip atliekame auditą?“), Ekonomikos ir verslo mokykla, Liublianos universitetas, Liubliana, 2017 m. spalio mėn.

- *Zaključni račun* (liet. „Vietos bendruomenės biudžeto ataskaita“), „Nebra“, 2017 m. sausio mėn.
- *Računovodstvo, Računsko sodišče -interno izobraževanje* (liet. „Apskaita – Audito rūmai – Vidaus švietimas“), 2016 m. gruodžio mėn.
- *Po labirintih občinskega računovodenja* (liet. „Savivaldybių apskaitos labirintuose“), „Nebra“, 2016 m. gruodžio mėn.
- „Valstybės skolos suvaldymas“ (angl. *Putting Public Debt on Leash*), *Mednarodna konferenca SDEVAL*, Sarajevas, 2016 m. spalio mėn.
- *Računsko sodišče* (liet. „Audito Rūmai – kaip atliekame auditą?“), Ekonomikos ir verslo mokykla, Liublianos universitetas, Liubliana, 2016 m. spalio mėn.
- Dialogas apie skolos ir viešųjų išlaidų kontrolę (seminaras apie teisės aktus dėl visuomenės dalyvavimo biudžeto sudarymo procese, GIFT ir *Congreso General de los Estados Unidos Mexicanos*), Meksikas, 2016 m. rugsėjo mėn.
- Fiskalinis tvarumas – tarp taisyklių ir institucijų, Informacinio komiteto darbo grupė: Fiskalinis auditas, *Brdo pri Kranju*, 2016 m. gegužės mėn.
- *Fiskalno pravilo* (liet. „Fiskalinė taisyklė“), Socialinių mokslų fakultetas, Liublianos universitetas, Liubliana, 2016 m. gegužės mėn.
- *Nadzor nad ključnimi izzivi javnih financ* (liet. „Pagrindinių viešųjų finansų iššūkių kontrolė“), *Kako prenoviti davčni sistem, Dnevi računovodij 2016*, Portorožas, 2016 m. balandžio mėn.
- Verslo etika (*Mednarodni podjetniški vikend, Škofiska klasična gimnazija*), Šentvidas, 2016 m. balandžio mėn.
- *Zadolževanje občin* (liet. „Savivaldybės skola“), „Nebra“, 2016 m. kovo mėn.
- *Strukturni primanjkljaj* (liet. „Struktūrinis deficitas“), *Kongres javnega prava*, 2016 m. vasario mėn.
- *Priprava zaključnega računa* (liet. „Vietos bendruomenės biudžeto ataskaitos rengimas“), „Nebra“, 2016 m. sausio mėn.
- *Laudato si (Okrogla miza, Cankarjev dom)*, Liubliana, 2015 m. lapkričio mėn.
- *Računsko sodišče* (liet. „Audito Rūmai – kaip atliekame auditą?“), Ekonomikos ir verslo mokykla, Liublianos universitetas, Liubliana, 2015 m. spalio mėn.
- *Transparentnost proračuna Republike Slovenije: predstavitev rezultatov mednarodnega vprašalnika IBP* (liet. „Slovėnijos Respublikos biudžeto skaidrumas: Tarptautinės biudžeto partnerystės (IBP) tarptautinio klausimyno rezultatų pristatymas“), Finansų kompetencijos centras (CEF), Liubliana, Apskritojo stalo diskusija – 2015 m. rugsėjo mėn.
- *Po labirintih občinskega računovodenja* (liet. „Savivaldybių apskaitos labirintuose“), „Nebra“, 2015 m. rugsėjo mėn.
- *Nadzorni odbori občin* (liet. „Vietos bendruomenės priežiūros komitetai“), „Nebra“, 2015 m. rugsėjo mėn.
- *Kako se izvede nadzor in izdela poročilo nadzornega odbora občine* (liet. „Vietos bendruomenės priežiūros komitetai – kaip atlikti auditą ir kaip parengti audito ataskaitą“), „Nebra“, 2015 m. rugsėjo mėn.
- *Nadzorni odbori občin* (liet. „Vietos bendruomenės priežiūros komitetai“), „Nebra“, 2015 m. birželio mėn.
- *Nadzorni odbori občin – kako se izvede revizija* (liet. „Vietos bendruomenės priežiūros komitetai – kaip atlikti auditą?“), „Nebra“, 2015 m. birželio mėn.

- *Transparentnost financiranja političnih strank in volilnih kampanj* (liet. „Politinių partijų ir rinkimų kampanijų finansavimo skaidrumas“), *Dnevi transparentnosti in svobode izražanja*, Kranska Gora, 2015 m. balandžio mėn.
- *Zakon o volilni in referendumski kampanji – finančno pravna vprašanja z vidika organizatorja* (liet. „Rinkimų ir referendumo kampanijos įstatymas: finansinės ir teisinės problemos rinkimų kampanijos organizatoriaus požiūriu“), Liublianos apylinkės teismas, 2015 m. vasario mėn.
- *Fiskalno pravilo* (liet. „Fiskalinė taisyklė“), Slovėnijos verslo klubas, 2015 m. sausio mėn.).
- *Nadzorni odbori občin* (liet. „Vietos bendruomenės priežiūros komitetai“), „Nebra“, 2015 m. sausio mėn.
- *Zaključni račun* (liet. „Vietos bendruomenės biudžeto ataskaita“), „Nebra“, 2015 m. sausio mėn.
- *Računsko sodišče* (liet. „Audito Rūmai – kaip atliekame auditą?“), Ekonomikos ir verslo mokykla, Liublianos universitetas, Liubliana, 2014 m. spalio mėn.
- *Monitoring lokalnih volitev* (liet. vietos rinkimų stebėjimas), *Transparency International Slovenia*, 2014 m. rugsėjo mėn.
- *Lokalne volitve - finančni vidik občin in organizatorjev kampanj* (liet. „Vietos rinkimai – finansinis savivaldybių ir kampanijos organizatorių aspektas“), „Nebra“, 2014 m. birželio mėn.
- *Fiskalno pravilo* (liet. „Fiskalinė taisyklė“), Medvodžių „Rotary“ klubas, 2014 m. kovo mėn.
- *Zaključni račun* (liet. „Vietos bendruomenės biudžeto ataskaita“), „Nebra“, 2014 m. sausio mėn.
- Aukščiausiųjų audito institucijų stiprinimas – Slovėnijos patirtis, Finansų kompetencijos centras (CEF), Liubliana, 2014 m. sausio mėn.
- *Strategija Računskega sodišča RS* (liet. „Slovėnijos Respublikos audito rūmų strategija“), Slovėnijos Respublikos Audito rūmų edukacinė diena, 2013 m. gruodžio mėn.
- *Računsko sodišče* (liet. „Audito Rūmai – kaip atliekame auditą?“), Ekonomikos ir verslo mokykla, Liublianos universitetas, Liubliana, 2013 m. spalio mėn.
- *Nadzorni odbori občin* (liet. „Vietos bendruomenės priežiūros komitetai“), „Nebra“, 2013 m. rugsėjo mėn.
- Ilgalaikis valstybės biudžetų fiskalinis tvarumas, Informacinio komiteto darbo grupė: Fiskalinis auditas, Potsdamas, Vokietija, 2013 m. birželio mėn.
- *Fiskalno pravilo* (liet. „Fiskalinė taisyklė“), Liublianos „Rotary“ klubas, 2012 m. vasario mėn.

Kita veikla

- Bėgimas: Liublianos **maratonas, 42 km** – 2009 m. spalio mėn.
- Žygiai: **Šv. Jokūbo kelias (isp. Camino de Santiago)** (Saint-Jean-Pied-de-Port – **Santjago de Kompostela** – Finisteras), **800+ km** – 2019 m. balandžio ir gegužės mėn.
- Alpinizmas: Julijos Alpės, Karavankai, Kamniko ir Savinio Alpės, Karnijos Alpės, Aukštasis Tauernas ir kt.

2 PRIEDAS. JORGO KRISTIJANO PETROVIČIAUS ATSAKYMAI Į KLAUSIMUS

Klausimynas kandidatams į Audito Rūmų narius

Profesinė patirtis

1. Nurodykite savo profesinę patirtį viešųjų finansų – biudžeto planavimo, vykdymo ar valdymo arba biudžeto kontrolės ar audito – srityje.

Biudžetai – tai mano gyvenimas. Daugiau nei 20 metų dirbau biudžeto rengimo arba biudžeto peržiūros srityse.

Be tiesioginės biudžeto rengimo, biudžeto vykdymo, biudžeto keitimo, biudžeto vykdymo ataskaitų teikimo ir biudžeto audito patirties, vykdžiau ir platesnę su biudžetu susijusią veiklą. Savo karjeroje man teko spręsti biudžeto ir apskaitos informacinės sistemos kūrimo, biudžeto, apskaitos ir audito teisės aktų rengimo bei platesnio masto šalies ekonomikos balanso valdymo uždavinius, kuriems didelę įtaką daro fiskalinė politika.

Pirmą kartą profesinėje veikloje susidūriau su biudžetu ir turėjau galimybę įsigilinti į šią veiklą dar **1998–1999 m.**, kai buvau pakviestas prisijungti prie darbo grupės, kuri tuo metu, pirmaisiais Slovėnijos Respublikos audito rūmų (toliau – Slovėnijos audito rūmai) veiklos metais, kūrė naują požiūrį į nacionalinio biudžeto auditą. Šioje grupėje buvau atsakingas už nustatytų pažeidimų statistinio įvertinimo modelio – modelio, kuris suteiktų mums galimybę pateikti audito nuomonę, sukūrimą ir susijusį audito atrankos planavimą (išsamiai aprašyta **2a** punkte).

1999 m. viduryje priėmiau naują iššūkį ir tapau tuo metu naujai įsteigtos Trzino vietos valdžios institucijos Finansų ir biudžeto skyriaus vadovu – tada turėjome tik vieną kompiuterį, o per kelerius metus sukūrėme IT sistemą, savo atliekamų funkcijų skaičiumi prilygstančią valstybės biudžeto IT sistemai (išsamiai aprašyta **2b** punkte). Per penkerius darbo metus planavau arba tiesiogiai vadovavau penkių vietos valdžios institucijų biudžetų ir kelių taisyklių biudžetų rengimui. Visą šį laikotarpį buvau tiesiogiai atsakingas už vietos valdžios biudžeto vykdymą – nuo reikalingų dokumentų rengimo kiekvienai išmokai iki sklاندaus viso išmokėjimo patvirtinimo proceso užtikrinimo ir tiesioginio kiekvienos išmokos mokėjimo, taip pat susijusio biudžeto bei apskaitos registravimo. Užtikrinau tinkamą biudžeto, apskaitos ir statistinę atskaitomybę kas pusmetį ir metų pabaigoje (taip pat atliekant bet kokius pakeitimus).

2004 m. pakviestas grįžau į Slovėnijos audito rūmus. Iš pradžių metus buvau atsakingas už Vietos valdžios audito skyrių ir man vėlgi teko dirbti su keletu vietos valdžios institucijų biudžetų, kurie buvo audituojami. Mūsų atskleidžiama informacija taip pat buvo susijusi su biudžeto planavimu, vykdymu, atskaitomybe, skolinimu ir kt., todėl dažnai prašydavome atsakymų ataskaitų, kad galėtume ištaisyti nustatytus pažeidimus. Kai tai nebuvo įmanoma, pateikdavome rekomendacijas, kaip užkirsti kelią panašioms pažeidimams ateityje.

2005 m. pradėjau vadovauti Nacionalinio biudžeto audito skyriui Slovėnijos audito

rūmuose. Tolesnius aštuonerius metus tiesiogiai planavau 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 ir 2012 metų biudžetinių sąskaitų auditus ir jiems vadovavau. Kiekvienais metais procesas buvo tęstinis ir sudarė neatskiriamą (galutinę) biudžeto ciklo dalį.

Kiekvienų metų gruodžio ir sausio mėn. parengdavome audito planą ir susijusias programas visoms audito sritims. Sausio mėn. pradžioje dalis mūsų audito grupės imdavosi užduoties analizuoti išankstinius elektroninius duomenis apie praėjusių metų biudžeto operacijas ir kartu atlikdavo audito atranką. Vėliau buvo stebimas vietos audito grupių darbas su kiekvienu tiesioginiu biudžeto asignavimu, atsižvelgiant į atrinktus audito padalinius. Kiekvienų metų kovo mėn. pabaigoje Slovėnijos finansų ministerija pateikdavo galutines nacionalinio biudžeto ataskaitas Audito rūmams. Tai įvykdavo po to, kai palygindavome iš pradžių surinktus duomenis su galutiniais duomenimis. Būdavo apsvarstomi visi nustatyti neatitikimai (bet kokie įmanomi) siekiant atlikti audito atrankos korekcijas. Visos dilemos buvo sprendžiamos koordinaciniuose susitikimuose mūsų grupėse arba skyriuje, arba padedant Slovėnijos audito rūmų Teisės reikalų tarnybai.

Nuo pirmųjų audito išvadų, kurias mūsų audito grupės pateikia pagal oficialius įrašus, gavimo iki birželio mėn. pradžios atskirų audito skyrių vadovai parengdavo audito ataskaitos projektą. Tiriamieji susitikimai su audituojamais subjektais būdavo rengiami birželio mėn. pabaigoje, o sprendimą dėl jų prieštaravimų Slovėnijos audito rūmų kolegija priimdavo paskutinę liepos mėn. savaitę. Audito ataskaita būdavo skelbiama rugsėjo mėn., kad Slovėnijos vyriausybė galėtų išsiųsti ataskaitas ir susijusių audito ataskaitą Valstybės Susirinkimui iki atitinkamų metų spalio 1 d., kaip reikalaujama pagal įstatymus.

2013 m. buvau išrinktas Slovėnijos audito rūmų pirmuoju pirmininko pavaduotoju ir trijų narių kolegijos nariu. Kaip kompetentingas rūmų narys, savo pareigas ėjau 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2020 metų metinių nacionalinio biudžeto sąskaitų auditų metu.

Audito planavimo etapu per nustatytus terminus koordinuodavome audito planų ir programų turinį. Rengdami audito ataskaitą, koordinuodavome projekto klaidų ir pažeidimų atskleidimą. Surengę tiriamuosius susitikimus su audituojamais subjektais, koordinuodavome:

- klaidų ir pažeidimų atskleidimą,
- auditoriaus reikalaujamus patikslinimus (reikalingus apskaitos klaidoms ištaisyti),
- būtinus taisomuosius veiksmus (reikalingus pažeidimams ištaisyti) ir
- audito ataskaitos projekte pateiktas rekomendacijas.

Etapu po audito buvo koordinuojamas veiksmų, kuriuos turi atlikti audituojami subjektai, patikimumo ir patenkinamo įgyvendinimo vertinimas pagal mūsų reikalavimus, nustatytus audito ataskaitoje.

Nuo 2004 m. iki dabar keletą kartų dalyvavau rengiant atitinkamų pagrindinių teisės aktų – Slovėnijos viešųjų finansų įstatymo ir Slovėnijos apskaitos įstatymo – pakeitimus.

Taip pat prisidėjau prie fiskalinės taisyklės įtvirtinimo Slovėnijos Konstitucijoje ir rengiant susijusį įgyvendinimo įstatymą – Slovėnijos fiskalinės taisyklės įstatymą (išsamiai aprašyta 2c punkte).

Per visą savo karjerą, dirbdamas tiek vietos valdžios lygmeniu kaip tiesioginis biudžeto

planuotojas, vykdytojas ir pranešėjas, tiek nacionaliniu lygmeniu kaip biudžeto apskaitos auditorius, aktyviai propagavau ir padėjau įgyvendinti biudžeto skaidrumo didinimo idėją, taip pat idėją kuo labiau padidinti piliečių dalyvavimą visais biudžeto ciklo etapais (nuo planavimo, įgyvendinimo ir ataskaitų teikimo iki audito).

Be to, visada pritariau aukšto lygio politinių partijų veiklos skaidrumui tiek kaip vyriausiasis valstybės auditorius – Biudžeto ir politinių partijų audito skyriaus vadovas, tiek vėliau kaip Slovėnijos audito rūmų pirmininko pirmasis pavaduotojas. Slovėnijos audito rūmai ne tik atliko politinių partijų veiklos auditą, bet ir aktyviai dalyvavo rengiant visus šios konkrečios srities teisės aktus, netiesiogiai – per audito ataskaitose pateiktas išvadas – arba tiesiogiai teikdami pastabas dėl įstatymų ir kitų teisės aktų projektų.

Aktyvus skaidrumo skatinimas abiejose srityse – nacionaliniame biudžete ir politinių partijų veikloje – lėmė informacinius sprendimus, suteikiančius piliečiams daugiau informacijos apie politinių partijų ir valdžios reikalus. Aptariant nacionalinį biudžetą, Slovėnijos piliečiai dabar gali net kasdien stebėti mūsų nacionalinio biudžeto pajamas ir išlaidas (žr. Nacionalinis biudžetas (gov.si)).

Skatinant aktyvų piliečių dalyvavimą rengiant vietos valdžios institucijų biudžetus, per kelerius metus vis daugiau vietos valdžios institucijų pasirinko dalyvaujamojo biudžeto sudarymo procedūras (tai plačiau aiškinu 2b punkte).

2019 m. kaip viešųjų finansų ekspertas prisidėjau rengiant Slovėnijos Konstitucijos komentarą, kuriame išaiškinau 150 ir 151 straipsnius. (Šaltinis: e-KURS – Slovėnijos Konstitucijos komentaras; 150 straipsnis – e-KURS; 151 straipsnis – e-KURS).

2. Nurodykite svarbiausius savo laimėjimus per profesinę karjerą.

Norėčiau atkreipti dėmesį į toliau aprašytus laimėjimus.

2a. Slovėnijos metinių nacionalinio biudžeto sąskaitų audito modelio nustatymas

Pirmuoju savo karjeros Slovėnijos audito rūmuose etapu (1998–1999 m.) buvau projekto grupės, kuri sukūrė naują požiūrį į Slovėnijos nacionalinio biudžeto sąskaitų auditą, narys. Tai buvo ankstyvieji Slovėnijos audito rūmų veiklos metai, per kuriuos daug ką teko kurti iš naujo. Pagal specialų įstatymą 1994 m. įsteigti Slovėnijos audito rūmai pradėjo veikti 1995 m. sausio 1 d. Nacionalinio biudžeto auditas buvo pagrindinis prioritetas, nes Slovėnijos audito rūmų įstatyme numatyta, kad kasmet turi būti atliekamas teisės aktų nustatytas auditas. Galutinis audito ataskaitos paskelbimo terminas yra atitinkamų metų spalio 1 d.

Mūsų projekto grupės nariams buvo pateiktos pagrindinės rekomendacijos Nacionalinėje audito tarnyboje (NAT) Londone, Jungtinėje Karalystėje, kur buvome atrinkti dalyvauti 1998 m. vykusiuose vieno mėnesio trukmės mokymo kursuose. Mums grįžus į Slovėniją, buvo pradėta ruošti kurti nacionalinio biudžeto audito metodą – tokį, kuriuo būtų užtikrintas audito nuomonių teikimas dėl kiekvienos audituojamos ministerijos ir viso biudžeto vykdymo tvarkingumo, atsižvelgiant į audito ataskaitą.

Grupėje buvau atsakingas už mokslinio požiūrio, taikytino planuojant reikiamą audito darbo apimtį ir vėlesnį audito išvadų rezultatų vertinimą, kūrimą. Vadovaudamasis iš Jungtinės Karalystės NAT dirbančių kolegų gautomis gairėmis ir tuometinio Slovėnijos

audito rūmų pirmininko prof. dr. Vojko Antončičiaus rekomendacijomis, išnagrinėjau, pritaikiau ir įdiegiau piniginio vieneto atrankos (PVA) sistemą biudžeto audito tikslais. Šią sistemą atitikties auditams atlikti naudoja dauguma aukščiausiųjų audito institucijų, dauguma komercinių audito įmonių ir, galiausiai, Europos Audito Rūmai, rengdami patikinimo pareiškimą (DAS arba *déclaration d'assurance*, kaip tai vadinama prancūzų kalba).

Tuo metu sukurtas audito modelis tebetaikomas Slovėnijos audito rūmuose. Jis taikomas atliekant metinį nacionalinio biudžeto auditą. Audito modelis apima elektroninių duomenų rinkimą iš audituojamo subjekto (visų operacijų duomenų bazės, gautos iš Slovėnijos finansų ministerijos), šių duomenų apdorojimą naudojant kompiuterių programą IDEA, audito imčių sudarymą naudojant piniginio vieneto atrankos metodą (nuo 2007 m. buvo įtraukta tik imtis, susijusi su viso biudžeto vykdymu, nes tuo metu buvo priimtas sprendimas atsisakyti atskirų ministerijų nuomonių), ir rezultatų vertinimą siekiant parengti audito nuomonę; šie rezultatai gaunami iš statistinio labiausiai tikėtino klaidų lygio įverčio, kartu nustatant apatinę ir viršutinę šio įverčio ribas (remiantis sąlyga, kad šie įverčiai yra 95 proc. patikimi).

Slovėnijos audito rūmai, atlikdami metinius teisės aktų nustatytus nacionalinio biudžeto auditus, pateikia dvi nuomones – vieną dėl ataskaitų teikimo teisingumo, kitą – dėl įgyvendinimo teisingumo. Nuo pat pirmųjų Slovėnijos biudžeto sąskaitų audito dienų vienas iš pagrindinių Audito rūmų tikslų buvo pasiekti, kad klaidų lygis būtų mažesnis už reikšmingumo ribą. Aptariant sąskaitų tikslumą, **2019 ir 2020 m.** sąskaitų tikslas buvo pasiektas. Ši sėkmė yra kelerius metus trukusių suderintų Slovėnijos audito rūmų (kartu su informacijos apie metinius auditus atskleidimu, reikalaujamais veiksmais ir siūlomais pataisymais) ir Slovėnijos finansų ministerijos, visų pirma Biudžeto apskaitos departamento, kuris nuolat atnaujinama vidaus kontrolės sistemą ir kuria reikalingus reglamentus, pastangų rezultatas.

Nuoširdžiai dėjuosi, kad galėjau aktyviai dalyvauti siekiant šio tikslo ir nuoširdžiai dėkoju visiems įsitraukusiems asmenims, kad mums pavyko tai pasiekti.

2b. Naujos vietos valdžios finansinės informacijos sistemos kūrimas

Aptariant karjerą ne Slovėnijos audito rūmuose, 1999 m. birželio mėn. ėjau finansų vadovo pareigas naujai įsteigtoje Trzino vietos valdžios institucijoje. Pagrindiniai vietos viešųjų finansų uždaviniai nesisiskiria nuo nacionalinių viešųjų finansų uždavinių. Iš patirties galiu pasakyti, kad jie atitinka daugiau nei 90 proc. scenarijų. Iš esmės skirtumas yra finansinių operacijų dydis ir apimtis, o tai reiškia, kad vietos valdžios sistema turi aprėpti beveik visus procesus, kuriuos nacionaliniu lygmeniu apima Slovėnijos finansų ministerija, tačiau gerokai ribotoje srityje. Pagrindinis skirtumas tėra tik kai kurie išdo aspektai, kur vietos valdžios institucijos yra griežtai ribojamos teisės aktų.

Kaip naujai sukurtos vietos valdžios institucijos finansų skyriaus vadovas, susidūriau su uždaviniu sukurti biudžeto ir apskaitos sistemą pagal principą „iš apačios į viršų“. Kaip ir nacionaliniai biudžetai, vietos valdžios institucijų biudžetai taip pat pereina kelis etapus.

Pirmas etapas – biudžeto sudarymo etapas. Pirmiausia Finansų ir biudžeto skyriaus IT sistemoje buvo sukurta ir įdiegta sistema, kuri suteikė galimybę parengti biudžeto projektus pirmajam ir antrajam svarstymui vietos taryboje. Vėliau sistema buvo atnaujinta, kad būtų galima rengti dvejų metų biudžetus ir daugiamečius investicinius

įsipareigojimus arba vadinamuosius plėtros planus. Biudžeto planavimo sistema buvo sukurta taip, kad būtų galima kuo labiau automatizuotai įtraukti priimamus sprendimus į biudžeto vykdymo etapą. Atsižvelgiant į ribotus naujosios vietos valdžios išteklius (tiek žmogiškuosius, tiek finansinius) ir siekiant užtikrinti kuo didesnę ekonominę efektyvumą, bendras duomenų įvedimas buvo nustatytas kaip vienas iš pagrindinių principų ankstyvaisiais IT sistemos planavimo etapais. Biudžeto sudarymo sistema buvo sukurta taip, kad būtų palaikomas skaidrus kiekvienos ekonominės srities ir kiekvienos programos bei paprogramės planavimas – iki pat atskiros biudžeto eilutės ir atskiros šešiaženklės sąskaitos. Jau šiuo etapu buvo pateiktos nuorodos į visas perskaičiavimo lenteles, pritaikytas įvairiems finansinių ir biudžetinių ataskaitų teikimo etapo poreikiams (mėnesinės ataskaitos Slovėnijos finansų ministerijai, pusmetinės ataskaitos vietos tarybai, taisomojo biudžeto ataskaitos, metiniai balansai, biudžetinės sąskaitos, statistinės ataskaitos Slovėnijos statistikos biurui, Slovėnijos bankui ir kt.).

Antras etapas – biudžeto vykdymo etapas, glaudžiausiai susijęs su finansinės apskaitos sistemos buhalterine dalimi. Savivaldybės merui – kaip vietos valdžios vykdomosios valdžios vadovui, vietos valdžios vadovui ir pagrindiniam asmeniui, atsakingam už savivaldybės biudžeto vykdymą – kasdien turi būti teikiama reikalinga informacija, kad jis galėtų priimti visus sprendimus, turinčius finansinių (trumpalaikių, vidutinių ar ilgalaikių) pasekmių vietos valdžios institucijai. Tai reiškia, kad sistema pateikia asignavimų, skirtų įsipareigojimams pagal kiekvieną biudžeto eilutę bet kuriuo metu, apžvalgą. Informacija apie kiekvieną biudžeto eilutę apima nurodymą apie biudžeto eilutės dydį priimtame biudžete ir informaciją apie papildomus asignavimus, perkeltus į kiekvieną biudžeto eilutę (dabartinis biudžetas), informaciją apie jau apmokėtus įsipareigojimus pagal kiekvieną biudžeto eilutę, informaciją apie sąskaitas faktūras, gautas ir apmokėtinas per artimiausias 30 dienų (privalomas mokėjimo terminas), informaciją apie sudarytas sutartis ar jau pateiktus užsakymus ir informaciją apie turimų asignavimų (dar nesuvaržytų arba iš anksto suvaržytų) likutį kiekvienai biudžeto eilutei. Biudžeto apskaitos sistema buvo neatsiejama apskaitos sistemos dalis, iš kurios buvo gaunama visa reikalinga informacija. Apskaitos sistema buvo skirta ne tik informacijai teikti biudžeto vykdymo (išlaidų) tikslais, bet ir visai informacijai apie biudžeto įplaukas surinkti. Ją sudarė keli skirtingi moduliai, išdėstyti abiejose dalyse (išlaidų ir pajamų). Pajamų dalyje sistema automatiškai kūrė žurnalo įrašus visoms pajamoms – arba pajamoms iš mokesčių sąskaitų faktūrų, arba iš vietinės valdžios pateiktų sąskaitų už nuomą ar perduotą turtą – registruoti, remiantis elektroniniu duomenų rinkimu iš vietos valdžios institucijos sąskaitų mokėjimų įrašų. Šiuo atveju vėlgi sistema buvo sukurta bendro duomenų įvedimo principu, nes žurnalo įrašų rengimo duomenys, susiję su pateiktų sąskaitų faktūrų kvitais, buvo gauti iš jau pateikiant sąskaitas faktūras sukurtų duomenų bazių. Tas pats pasakytina ir apie išlaidas, nes žurnalo įrašų sudarymo duomenys buvo paimti iš mokėjimo operacijų ir suderinti su duomenimis, kurie buvo įtraukiami į IT duomenų bazines sudarant sutartis ar vykdant pavedimus. Be to, su išlaidomis buvo susieti specialūs darbo užmokesčio ir kelionių apskaitos moduliai bei išmokų ir autorinių atlyginimų apskaitos modulis. Sistemos pagrindas buvo turto ir nuosavybės bei įsipareigojimų apskaitos dokumentas, reikalingas vietos valdžios institucijos balansui ir turto ataskaitai sudaryti.

Trečias etapas – ataskaitų teikimo etapas, kurio duomenys renkami iš visų pirmiau išvardytų įrašų. Pusmečio ir metų pabaigoje, taip pat biudžeto keitimo metu šie duomenys buvo kaupiami kaip biudžeto įvykdymo ataskaita. Balansinių metų pabaigoje jie buvo renkami biudžeto apskaitos tikslais.

Laikotarpis, per kurį kūrėme sistemą nuo pat pagrindų, buvo intensyvus ir varginantis. Tačiau efektyviausių sprendimų kūrimas man suteikė didelį pasitenkinimą. Buvo svarbu, kad meras pasitikėtų manimi ir suteiktų laisvę kurti ir planuoti sistemą arba pavesti programuotojams suprogramuoti atskirus modulius. Dėl aukšto lygio kompiuterizavimo ir įvairių posistemų integracijos mūsų Finansų ir biudžeto skyrius sėkmingai įveikė personalo ir išlaidų apribojimus per visą laikotarpį.

Todėl vis dar laikau šį projektą labai sėkmingu – juo pasiekėme visus savo tikslus (ėmėmės tinkamų veiksmų). Be to, manau, kad jis veiksmingas, nes poveikio (laiku teikiama ir geros kokybės informacija) ir sąnaudų santykis yra aukštas – tai reiškia, kad viską padarėme teisingai.

Net ir grįžęs į Slovėnijos audito rūmus, daug metų praleidau perteikdamas žinias ir gerą patirtį įvairiose paskaitose, visų pirma nurodydamas dažniausiai pasitaikančias vietas valdžios valdymo klaidas.

Pastaruju laikotarpiu (**nuo 2015 m.**) taip pat skatinau siekti biudžeto skaidrumo ir stengiausi kuo labiau įtraukti piliečius į su biudžetu susijusius procesus (dalyvaujamas biudžeto sudarymas).

Manau, kad sumažėjusį piliečių susidomėjimą visuomeniniais veiksmais ar dalyvavimu demokratinuose procesuose, dėl kurio sumažėjo rinkėjų aktyvumas (rinkėjų absenteizmas) visoje Europoje, galima spręsti atveriant duris tiesioginei demokratijai.

Dalyvaujamųjų biudžetų siekis grindžiamas trimis ramsčiais – biudžeto duomenų skaidrumu ir prieinamumu, žmonių įtaka priimant sprendimus dėl biudžeto ir aukštu biudžeto raštingumu. Visi trys ramsčiai yra tarpusavyje susiję. Patirtis rodo, kad piliečių, dalyvaujančių dalyvaujamojo biudžeto sudarymo procesuose, skaičius kasmet didėja tik tuo atveju, jei jie sulaukia teigiamo grįžtamojo ryšio, t. y. mato apčiuopiamus savo darbo rezultatus. Kad piliečiai galėtų planuoti ir stebėti savo idėjų įgyvendinimą per biudžeto ciklus, būtinas aukštas visuomenės informuotumo lygis, skaidrumas ir biudžeto duomenų prieinamumas. Būdami gerai informuoti ir matydami savo darbo vaisius, piliečiai siekia aukštesnio lygio biudžeto sudarymo įgūdžių, dėl kurių, turint omenyje sąveiką, ateinančiais metais dar labiau įsitrauks jau dalyvaujantys asmenys, bus įtraukti nauji asmenys ir priimami konstruktyvesni sprendimai visos vietos bendruomenės labui. Kai žmonės jaučia, kad jie nebėra atskirti nuo tiesioginių sprendimų, susijusių su jų aplinka, jie labiau įsitraukia į kitus viešuosius reikalus – taip pat ir į politinius procesus, tiek kaip kandidatai rinkimuose, tiek kaip rinkėjai.

2c. Fiskalinės taisyklės nustatymas ir Fiskalinės tarybos įsteigimas

Slovėnijos audito rūmų Nacionalinio biudžeto audito skyriuje (kuriam vadovavau 2005–2013 m.) atlikome auditus, siekdami nustatyti spartų valstybės skolos augimą. Valstybės skolos didėjimas buvo labai jaučiamas po pasaulinės ekonomikos krizės, kuri šalyje prasidėjo 2008 m. (Šaltiniai: 2008 m. audito ataskaita: https://www.rs-rs.si/fileadmin/user_upload/revizija/365/Javni_dolg.pdf; 2013 m. audito ataskaita: https://www.rs-rs.si/fileadmin/user_upload/revizija/1231/Javni_dolg_2.pdf).

Remdamasis turima informacija ir išvadamis supratau, kad problema anksčiau ar vėliau turės būti išspręsta. Ilgainiui visi dalykai turi būti subalansuoti. Suprantu, kad periodiniai disbalansai gali pasireikšti tik kaip pereinamieji etapai, kaip atspirties taškai pereinant iš

vienos pusiausvyros būsenos į kitą, tačiau šie perėjimai turi būti valdomi tiek masto, tiek laiko atžvilgiu.

2011 m. spalio mėn. buvau pirmasis ekspertas Slovėnijoje, paskelbęs straipsnį apie fiskalinę taisyklę. Taip inicijavau diskusijas dėl fiskalinės taisyklės įtraukimo į Slovėnijos Konstituciją kaip nuolatinio būdo spręsti pernelyg didelio išiskolinimo problemą. Pirminės reakcijos rodė aišką susidomėjimą diskusijomis. Tačiau tai taip pat parodo, kad šis klausimas turės būti pristatytas visuomenei išsamiau ir plačiau.

Padedamas bendraminčių kolegų nuo to laiko stengiausi propaguoti šią idėją, visų pirma rengdamas nemokamas paskaitas ir rašydamas populiariusius straipsnius.

Mano darbas ne tik Audito rūmuose, bet ir pilietinėje visuomenėje rodo mano asmeninį įsitikinimą, kad kiekvienas asmuo turi padaryti viską, ką gali, kad pasiektų bendrą gerį. Todėl nesu vien žmogus, kuris daro tai, už ką jam mokama pagal jo profesinius gebėjimus ir pareigas, esu ir žmogus, kuris laisvalaikiu, kaip aktyvus pilietis, stengiasi ką nors pakeisti.

2012 m. buvau pakviestas prisijungti prie ekspertų grupės, rengiančios naują Slovėnijos Konstitucijos 148 straipsnio redakciją. Minėtas straipsnis buvo iš dalies pakeistas 2013 m. gegužės mėn. Po pakeitimo Slovėnijos fiskalinės taisyklės įstatymas buvo priimtas 2015 m. liepos mėn. Be naujų taisyklių, įstatymu buvo įsteigta Fiskalinė taryba, užtikrinanti fiskalinės taisyklės laikymąsi. Abi šios priemonės atitinka Fiskalinio susitarimo (Sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdysenos ekonominėje ir pinigų sąjungoje) 3 straipsnio 2 dalies nuostatas, kuriomis įsipareigojama apibrėžti fiskalines taisykles ir įsteigti nepriklausomą instituciją, kuri prižiūrėtų jų laikymąsi.

Vidutinės trukmės laikotarpio subalansuoto biudžeto principas, kuris yra fiskalinės taisyklės pagrindas, yra institucionalizuotas principas: pasitelkėme teisės aktų sistemą kurdami instituciją – Fiskalinę tarybą, kuri užtikrina fiskalinės taisyklės laikymąsi biudžeto procesuose. Fiskalinei tarybai nebuvo suteiktas konstitucinės institucijos statusas, kai fiskalinė taisyklė buvo įtvirtinta Slovėnijos Konstitucijoje, tačiau ją nustatantis teisės aktas buvo priimtas parlamente kvalifikuota dviejų trečdalių balsų dauguma. Minėta kvalifikuota dviejų trečdalių balsų dauguma taip pat taikoma renkant visus tris Fiskalinės tarybos narius. Tai neabejotinai užtikrina aukštą institucijos ir jos narių teisėtumą, nepriklausomumą ir sąžiningumą.

Kaip aktyvus fiskalinės taisyklės įtraukimo į Slovėnijos Konstituciją iniciatorius ir vienas iš pagrindinių jos kūrimo ir institucionalizavimo veikėjų, manau, kad Slovėnija yra tvirta partnerė visoms kitoms ES šalims, kai tai susiję su ilgalaikiu viešųjų finansų stabilumu. Tai rodo visų pirma aukšti Slovėnijos kredito reitingai ir žemos vyriausybės skolinimosi palūkanų normos.

3. Kokios turite darbo tarptautinėse daugiakultūre ir daugiakalbėse organizacijose arba institucijose, įsikūrusiose ne Jūsų kilmės šalyje, patirties?

Tarptautiniu mastu reikšmingą pirmąją profesinę patirtį įgijau per vieną mėnesį trukusį mokymo kursą 1998 m. Nacionalinėje audito tarnyboje (NAT) Londone, Jungtinėje Karalystėje. Po dviejų savaitių mokymų ir instruktavimo, antroje mokymo kurso pusėje man buvo suteikta galimybė dvi savaites aktyviai dalyvauti pasirinktos grupės, kuri auditavo Jungtinės Karalystės nacionalinę advokatų asociaciją, darbe. Šios užduoties

metu atkreipiau dėmesį į praktines kai kurių audito metodų, kurių teorines žinias įgijome per pirmąsias dvi mokymo kurso savaites, taikymo pasekmes. Visas mokymo kursas – pirmoji dalis, kurią sudaro paskaitos, ir antroji dalis – tiesioginis darbas audito grupėje – vyko tik anglų kalba.

Be to, norėčiau pabrėžti keletą kitų savo dalyvavimo tarptautiniuose bendradarbiavimu grindžiamuose projektuose ir darbo grupėse pavyzdžių, kaip antai:

- *Informacinio komiteto – Valstybės biudžeto deficito audito darbo grupės narys (2011–2012 m.).*
- *Informacinio komiteto – Finansų ir ekonomikos krizės priemonių audito darbo grupės narys (2009–2013 m.).*
- *Informacinio komiteto – Bendrųjų audito standartų ir palyginamų audito kriterijų darbo grupės narys (2009–2010 m.).*
- *ESM sutarties darbo grupės – Europos Aukščiausiųjų audito institucijų (AAI) iniciatyvos, kuria siekiama stiprinti ESM išorės audito funkciją, darbo grupės narys (2011–2012 m.).*
- Nuo 2016 m. aktyviai dalyvauju tarptautinės nevyriausybinės organizacijos GIFT – Pasaulinės fiskalinio skaidrumo iniciatyvos (angl. *Global Initiative for Fiscal Transparency*) veikloje.

Be visų paskaitų, kurias skaičiau Slovėnijoje, per savo karjerą esu skaitęs keletą paskaitų užsienyje. Visos jos buvo skaitomos anglų kalba. Tarptautiniuose reikaluose, be anglų kalbos, aktyviai naudoju vokiečių ir kroatų kalbas.

4. Ar jums buvo suteiktas įsipareigojimų įvykdymo patvirtinimas, kai ėjote vadovaujamas pareigas, jei tokia procedūra numatyta?

Slovėnijoje tokia procedūra nėra numatyta Slovėnijos audito rūmų nariams.

5. Nurodykite savo ankstesnes pareigas, į kurias buvote paskirtas pagal politinę procedūrą.

Slovėnijos audito rūmų įstatyme numatyta, kad Slovėnijos prezidentas kviečia siūlyti kandidatus į visas tris vietas Slovėnijos audito rūmuose. Pasitaręs su parlamentinėmis frakcijomis, Prezidentas pasiūlo kandidatą Valstybės Susirinkimui, kuri surengia balsavimą. Kandidatas išrenkamas, jeigu už jį balsuoja dauguma visų narių – ne mažiau kaip keturiasdešimt šeši iš devyniasdešimties narių.

Pagal šį protokolą 2013 m. Slovėnijos prezidentas pasiūlė mano kandidatūrą Valstybės Susirinkimui į Audito rūmų pirmininko pirmojo pavaduotojo pareigas. Aštuoniasdešimt du iš devyniasdešimt devynių narių palaikė mano kandidatūrą slaptame balsavime.

6. Nurodykite tris svarbiausius sprendimus per Jūsų karjerą, kuriuos priimant dalyvavote.

Aptariant profesinę karjerą, norėčiau pabrėžti toliau pateiktus tris sprendimus, kurie, mano nuomone, yra svarbiausi.

6a. Sprendimas, kad balansas turėtų būti Slovėnijos nacionalinio biudžeto galutinių ataskaitų sudedamoji dalis.

Atlikdami teisės aktų nustatytą nacionalinio biudžeto sąskaitų auditą, Slovėnijos audito rūmai dar 2004 m. audito metu nustatė pirmuosius sandorius (skolos perėmimus), kurie buvo įrašyti tik į balansą. Jeigu 2004 m. minėta suma siekė kiek daugiau nei 18 mln. EUR, tai kitais metais – jau 2005 m. – užfiksuota septynis kartus daugiau prisiimtų skolų – beveik 125 mln. EUR. Tuo metu, siekdami užtikrinti pagrindinių sandorių registravimo išsamumą ir turinio pirmenybę prieš formą, su kolegomis nusprendėme, kad kartu su balanso pakeitimais išlaidos gautinų sumų įsigijimui arba investicijos į kapitalą taip pat turėtų būti registruojamos ir apskaitomos finansinių gautinų sumų ir investicijų sąskaitoje, o pajamos iš skolinimosi turėtų būti registruojamos ir apskaitomos finansavimo sąskaitoje. Nepaisant Slovėnijos audito rūmų išlygos dėl sąskaitų, Valstybės Susirinkimas patvirtino 2004 m. nacionalinio biudžeto sąskaitas, o vyriausybė padidino savo investicijas taip, kad balanse susidarė didesnė skola. Nepaisant to, ji išvengė nacionalinio biudžeto deficito padidėjimo. Nacionalinio biudžeto balansas, pradėjęs neskaidriai didinti skolos likutį, tuo metu nebuvo biudžetinių sąskaitų dalis, todėl jo likučiai nebuvo tikrinami Valstybės Susirinkimo narių. Todėl vėlesniais metais primygtinai reikalavau, kad balansas taptų neatskiriama galutinio nacionalinio biudžeto sąskaitų dalimi ir kad Slovėnijos audito rūmai kasmet atliktų jo auditą.

Šį prašymą palankiai įvertino Slovėnijos finansų ministerija ir Valstybės Susirinkimas, kuris per kitus penkerius metus parengė ir priėmė atitinkamą įstatymo pataisą. Balansas pirmą kartą tapo 2010 m. biudžetinių sąskaitų dalimi.

Skyriuje, kuriam tuo metu vadovavau, atlikome balanso auditą kaip biudžetinių sąskaitų audito dalį. 2012 m. skyrius taip pat atliko balansų auditą kaip 2011 m. metinių nacionalinio biudžeto sąskaitų audito dalį.

2013 m. buvau išrinktas į Slovėnijos audito rūmų pirmininko pirmojo pavaduotojo pareigas. Kaip narys buvau atsakingas už 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 ir 2018 metų balanso auditus, kurie buvo atlikti 2013–2019 m. Tai reiškia, kad tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvavau visuose pirmuosiuose devyniuose nacionalinio biudžeto balanso (**2010–2018 m.** laikotarpio balanso) audituose.

6b. Strateginis poslinkis, atkreipęs dėmesį į didėjančio valstybės ir vietos valdžios institucijų įsiskolinimo problemą bei būtinybę pradėti spręsti šią problemą sistemiškai.

2c punkte išsamiai paaiškinau, kaip turėtų būti sprendžiama didėjančio skolinimosi problema. Tačiau prie skolos didėjimo prisidėjo ne tik valstybė. Vietos valdžios institucijos taip pat prie to prisidėjo. Daugumos vietos valdžios institucijų auditų metu ne vieną kartą atskleidėme finansines „nepakeliamo skolinimosi lengvumo“ pasekmes – jei leisite pacituoti Milano Kunderos, čekų ir prancūzų rašytojo, žodžius. Keletas vietos valdžios institucijų patyrė žlugimą ir susidūrė su „likvidavimo administravimu“ dėl netinkamų projektų, finansuojamų skolinantis. Reaguodami į tai, kartu su kitais Slovėnijos audito rūmų nariais 2015 m. priėmėme nuomonę viešųjų finansų klausimu dėl valstybės ir savivaldybių kapitalo investicijų bei joms nuosavybės teise priklausančių juridinių asmenų kapitalo investicijų įsigijimo (<https://www.rs-rs.si/stalisca-in-mnenja/stalisca-in-mnenja/javne-finance/stalisce/mnenje-o-javnofinancnem-vprasanju->

glede- pridobivanja-kapitalskih-nalozb-drzave-in-obcin-ter-kapitals/). Po šios nuomonės buvo sustabdytos bet kokios tolesnės vietos valdžios institucijų investicijos šioje srityje. Todėl manau, kad šis sprendimas tiek turinio, tiek poveikio prasme gali būti laikomas ypač svarbiu Slovėnijoje.

6c. Strateginio dėmesio Audito rūmų audituose išplėtimas įtraukiant darnaus vystymosi tikslus.

Nors Slovėnijos audito rūmai tam tikrais atžvilgiais veikia vietos mastu (nacionalinėse ribose), mūsų mąstymas ir veiksmai yra itin orientuoti į pasaulinius įvykius. Kai 2015 m. Jungtinių Tautų valstybės narės patvirtino Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., kurioje sujungiami trys darnaus vystymosi matmenys (ekonominis, socialinis ir aplinkos apsaugos), kaip apibrėžta 17 darnaus vystymosi tikslų (DVT), Slovėnijos audito rūmai nusprendė pagal galimybes prisidėti prie jų įgyvendinimo atliekant auditus ir teikiant audito ataskaitas. Be abejo, Slovėnijos audito rūmai savo auditus sutelkė į sritis, kuriose Slovėnijos rezultatai yra prasčiausi.

Taip pat nusprendėme, kaip tinkamai bendrauti strategiškai. Peržiūrėjęs paskaitą „Pasirengimo įgyvendinti DVT veiklos auditas, e. mokymosi kursas“ (angl. *Performance Audit of Preparedness for Implementation of SDG's, eLearning Course*) (https://www.youtube.com/watch?v=NpQzARv_Vec), kurią 2017 m. skaitė Aránzazu Guillán Montero (Jungtinių Tautų ekonomikos ir socialinių reikalų departamento vyresnioji valdymo ir viešojo administravimo pareigūnė), pasiūliau mūsų audito ataskaitose aiškiai nurodyti, kad jos yra susijusios su DVT. Tokiu būdu prisidėjome prie jų įgyvendinimo skatinimo. Šį pasiūlymą mano kolegos palankiai įvertino. Jau keletą metų mūsų audito ataskaitų viršelyje pateikiamos atitinkamos DVT sričių, su kuriomis susijęs auditas, piktogramos.

Nepriklausomumas

7. Sutartyje nustatyta, kad Audito Rūmų nariai, eidami savo pareigas, turi būti „visiškai nepriklausomi“. Kaip Jūs vykdytumėte šį įsipareigojimą eidamas savo būsimas pareigas?

Mano nuomone, veiksmų nepriklausomumas reiškia tiek institucinį nepriklausomumą (žr. 7a punktą), tiek konkrečias pareigas einančio asmens nepriklausomumą (žr. 7b punktą).

7a. Institucinis nepriklausomumas

Pagrindiniai dokumentai, kuriuose apibrėžiama aukščiausiųjų institucijų nepriklausomumo svarba, yra JT Generalinės Asamblėjos 2011 m. rezoliucija A/RES/66/209 ir 2014 m. rezoliucija A/RES/69/228.

Limos deklaracijoje (nuo 2019 m. vadinamoje INTOSAI-P 1), kurią 1977 m. priėmė IX-asis INTOSAI (Tarptautinė aukščiausiųjų audito institucijų organizacija) kongresas, visų pirma pabrėžiama, koks svarbus aukščiausiųjų audito institucijų nepriklausomumas, kuris turi būti giliai išsaknijęs tvirtoje teisinėje sistemoje nuo pat konstitucinio lygmens. Tvirta teisinė sistema įmanoma tik gerai veikiančiose institucijose – tose, kurios

garantuoja teisinį tikrumą, ypač galimybę apginti savo nepriklausomumą kreipiantis į konstitucinę teisimą. Teisinės valstybės institucijos gali gerai veikti tik demokratinėse sistemose, pagrįstose teisine valstybe. Todėl pastarosios dvi yra būtinos nepriklausomo valstybės audito sąlygos. Limos deklaracijos II skyriuje pabrėžiama AAI funkcinio ir organizacinio nepriklausomumo, taip pat jos finansinio nepriklausomumo svarba.

Po trijų dešimtmečių Meksikos deklaracijoje (nuo 2019 m. vadinamoje INTOSAI-P 10), kurią INTOSAI priėmė XIX-ajame kongrese, AAI nepriklausomumas apibrėžiamas aštuoniais pagrindiniais principais:

1) turi galioti tinkama konstitucinė, statutinė ir teisės sistema ir šioje sistemoje turi būti nustatytos faktinio šių įstatymų taikymo nuostatos; 2) aukščiausiųjų audito institucijų vadovai ir (kolegialių institucijų) nariai turi būti nepriklausomi, įskaitant kadencijos garantiją ir teisinę neliečiamybę šiems pareigūnams įprastai vykdant savo pareigas; 3) aukščiausiosioms audito institucijoms vykdant savo funkcijas, joms turi būti suteikti pakankamai platūs įgaliojimai ir visiška laisvė; 4) šioms institucijoms turi būti suteikta neribota prieiga prie informacijos; 5) institucijoms turi būti suteikta teisė ir nustatyta pareiga teikti savo darbo ataskaitas; 6) joms turi būti suteikta laisvė spręsti dėl audito ataskaitų turinio ir terminų ir dėl šių ataskaitų skelbimo ir sklaidos; 7) turi būti nustatytas veiksmingas tolesnių veiksmų pagal aukščiausiųjų audito institucijų rekomendacijas mechanizmas; 8) aukščiausiosios audito institucijos turi turėti valdymo ir administracinę autonomiją ir turėti tinkamus žmogiškuosius, materialinius ir piniginius išteklius.

7b. Asmens nepriklausomumas

Aukščiausiųjų audito institucijų nepriklausomumas yra neatsiejamai susijęs su jų narių nepriklausomumu. Jie yra įsipareigoję užtikrinti, kad jų elgesys jokių būdų nepakenktų jų nepriklausomumui. Kaip jiems tai pavyksta, visų pirma priklauso nuo jų sąžiningumo. Todėl jie privalo atskleisti visus galimus interesų konfliktus – finansinius, politinius ar teisminius – prieš eidami savo pareigas, eidami savo pareigas ir pasibaigus kadencijai.

Jie taip pat privalo per savo kadenciją atsisakyti bet kokio kvietimo ar dovanos, galinčių turėti įtakos jų sprendimų priėmimui arba vien visuomenės akyse galėtų kelti abejonių dėl jų nepriklausomumo, objektyvumo ar veiksmingumo. Be to, per savo kadenciją jie privalo atsispirti bet kokiam audituojamų subjektų, politikų, visuomenės ar žiniasklaidos spaudimui, tiek daromam jiems asmeniškai, tiek institucijai ir nepriklausomai nuo to, ar daromas spaudimas pasirenkant audituojamus subjektus, audito rūšį, audito apimtį, audito laikotarpį, audito atlikėjus, audito kokybės lygį ar audito išsamumą, audito atlikimo sąlygas ar audito ataskaitos paskelbimo laiką.

Mano nuomone, asmenys, atliekantys auditą, turi laikytis tik teisės aktų ir vadovautis savo sąžine, nuolat priimdami sprendimus, ar užtikrinta teisinga audito kokybės ir spartos pusiausvyra, – tai veiksny, kuris galiausiai turės didžiausią galimą poveikį auditui.

Jei būsiu paskirtas Europos Audito Rūmų nariu, griežtai laikysiuosi principų, kurių laikiausi dirbdamas Slovėnijos audito rūmuose. Galiausiai, jau privalau tai daryti pagal INTOSAI 4 principą – INTOSAI-P 20 – pagal kurį AAI visų lygių darbuotojams privalo taikyti aukštus sąžiningumo ir etikos standartus, ir ISSAI 130 – Etikos kodekso kaip visumos.

Aptariant teisinę sistemą, pagal kurią Europos Audito Rūmai ir jos darbuotojai veikia,

žinau, kad:

- pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 285 straipsnio 2 dalies nuostatas numatyta, kad Europos Audito Rūmus sudaro po vieną pilietį iš kiekvienos valstybės narės ir kad eidami savo pareigas, jų nariai yra visiškai nepriklausomi ir veikia Sąjungos bendrojo intereso labui;
- pagal 286 straipsnio 1 dalies nuostatas nustatyta, kad Europos Audito Rūmų nariai parenkami iš asmenų, savo valstybėse priklausančių ar priklausiusių nepriklausomo audito įstaigoms arba turinčių šioms pareigoms ypač tinkamą kvalifikaciją, ir kad: „Jų nepriklausomumas neturi kelti abejonių“.
- Taip pat suprantu, kad eidami savo pareigas Europos Audito Rūmų nariai pagal 286 straipsnio 3 dalį nesiekia gauti ir nepriima jokios vyriausybės ar kurios kitos organizacijos nurodymų.

Jei būsiu paskirtas Europos Audito Rūmų nariu, veiksiu vadovaudamasis minėtų Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo straipsnių nuostatomis ir Audito Rūmų darbo tvarkos taisyklių įgyvendinimo taisyklėmis bei visais trimis jų priedais ir galiausiai pagal Audito Rūmų narių elgesio kodeksą.

Su visais audituojamais subjektais elgsiuosi vienodai, objektyviai ir nešališkai. Savo pareigas atliksiu nepriklausomai nuo valstybių narių ir jų institucijų, politinių partijų, interesų grupių ar privačių įmonių interesų.

Pagal savo išgales užtikrinsiu, kad visos Europos Audito Rūmų audito ataskaitos būtų rengiamos pagal Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus (ISSAI). Stengsiuosi užtikrinti, kad išvados būtų pateiktos remiantis surinktais audito įrodymais, o audito nuomonė būtų išreikšta remiantis objektyviais kriterijais, kurių turinys ir taikymo būdas aiškiai atsispindėtų ataskaitose, ir kad išvados būtų pateikiamos aiškiai, skaidriai, konstruktyviai ir, svarbiausia, nešališkai.

Baigdamas norėčiau pridėti keletą žodžių apie interesų konfliktus. Jei, vykdydamas savo veiklą, susidursiu su klausimu, dėl kurio gali kilti faktinis ar galimas mano interesų konfliktas ar netgi atrodyti kaip interesų konfliktas, informuosiu Europos Audito Rūmų pirmininką (-ę) ir prašysiu, kad jis (ji) perduotų šį klausimą kitam Europos Audito Rūmų nariui.

Net ir pasibaigus kadencijai, gerbdamas Europos Audito Rūmus, vadovaudamasis kolegialumo dvasia visų jų darbuotojų atžvilgiu ir siekdamas apsaugoti mūsų bendrą reputaciją, toliau veiksiu pagal pirmiau nurodytus standartus.

8. Ar Jūs arba Jūsų artimi giminaičiai (tėvai, broliai ir seserys, įteisinti partneriai ir vaikai) turi kokią nors įmonę, finansinio turto ar kitokių įsipareigojimų, kurie galėtų būti nesuderinami su Jūsų būsimomis pareigomis?

Nei aš, nei mano šeimos nariai neturime jokių verslo ar finansinių interesų ir jokių kitokių įsipareigojimų, kurie galėtų būti nesuderinami su mano pareigomis Audito Rūmuose.

9. Ar esate pasirengęs deklaruoti visus savo finansinius interesus ar kitus įsipareigojimus Audito Rūmų pirmininkui bei juos paviėšinti?

Esu pasirengęs atskleisti Europos Audito Rūmų pirmininkui visus savo finansinius interesus ir kitus įsipareigojimus bei paviėšinti šią informaciją, kaip tai dariau Slovėnijoje pastaruosius aštuonerius metus pagal Slovėnijos įstatymo dėl korupcijos 41 straipsnį (Sąžiningumas ir prevencija).

10. Ar esate šiuo metu susijęs su koku nors teismo procesu? Jei taip, prašome pateikti išsamesnę informaciją.

Nesu susijęs su joku teismo procesu.

11. Ar atliekate kokį nors aktyvų arba vykdomojo pobūdžio vaidmenį politiniame gyvenime? Jei taip, tai koku lygmeniu? Ar per pastaruosius 18 mėnesių ėjote politines pareigas? Jei taip, prašome pateikti išsamesnę informaciją.

Nedalyvauju politikoje ir neturiu jokių vykdomųjų įgaliojimų šioje srityje.

12. Ar Jus paskyrus Audito Rūmų nariu būsite pasirengęs atsisakyti visu pareigu, į kurias esate išrinktas, ir atsakingu pareigu politinėje partijoje?

Jei būsiu paskirtas Europos Audito Rūmų nariu, būsiu pasirengęs pasitraukti iš dabartinių pareigų Slovėnijoje.

Norėčiau pareikšti, kad nepriklausau jokiai politinei partijai.

13. Kaip spręstumėte šurkščių pažeidimų, sukčiavimo ir (arba) korupcijos atvejus, su kuriais susiję asmenys iš valstybės narės, iš kurios esate kilęs?

Jei Europos Audito Rūmų atliktas auditas atskleistų galimo sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos įrodymų, imčiausi visų būtinų priemonių, siekdamas informuoti Europos kovos su sukčiavimu tarnybą (OLAF) apie išvadas, neatsižvelgiant į susijusius asmenis ar valstybę narę. Europos Audito Rūmų nario, atsakingo už auditą, pareiga yra informuoti OLAF nedelsiant, jei audito metu aptinkama bet kokių galimo sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos įrodymų, kaip nustatyta Audito Rūmų sprendime Nr. 97-2004 „Bendradarbiavimo su Europos kovos su sukčiavimu tarnyba tvarka“. Mano nuomone, Audito Rūmai, kaip visuma, ir kiekvienas jų narys, kaip atskiras asmuo, turi laikytis visiško nepakantumo principo sukčiavimo ar korupcijos atvejais, tiek tarp savo bendradarbių, tiek tarp audituojamų subjektų.

Pareigų vykdymas

14. Kokie turėtu būti pagrindiniai patikimo finansų valdymo kultūros bet kurioje viešojoje įstaigoje bruožai? Kaip Audito Rūmai galėtu padėti užtikrinti, kad jų būtų paisoma?

Pagrindinis principas – **teisėtumo principas**. Jis grindžiamas **efektyvumo, ekonomiškumo ir veiksmingumo principais**. Europos Parlamentas ir Europos Audito Rūmai gali padėti skatinti laikytis šių principų vykdant tinkamą auditų atranką, rengiant tinkamas audito ataskaitas ir tinkamai nagrinėjant audito ataskaitas. Visi dalyvaujantys subjektai (audituojami subjektai, EAR, Europos Parlamentas) visada turi žinoti, kad jie tarnauja piliečių labui, ir daryti viską, kad užtikrintų kuo veiksmingesnį išteklių, kuriais

piliečiai prisideda prie bendros gerovės mokėdami mokesčius, panaudojimą. Taigi visos procedūros turi būti kuo skaidresnės (**skaidrumo principas**), o piliečiams turi būti suteikta galimybė jose dalyvauti kuo plačiau (**dalyvavimo principas**). Be to, turėtų būti atlikta nepriklausoma visų procedūrų peržiūra, kad jų atitiktį ir nepriklausomą jų kokybės vertinimą būtų galima patikrinti atliekant vidaus ir išorės auditus. Pastarasis reikalavimas yra Europos Audito Rūmų *raison d'être* esmė ir apibrėžia jų misiją. Atlikdami nepriklausomus auditus, EAR atspindi visų auditorių požiūrį vertinant jų veiksmų atitiktį pagal visus pirmiau išvardytus principus (teisėtumo, veiksmingumo, ekonomiškumo, efektyvumo, skaidrumo ir dalyvavimo) atsižvelgiant į naujausias audito tendencijas, visų pirma 17 darnaus vystymosi tikslų (DVT), taip pat etikos, lygybės ir aplinkos apsaugos principus.

15. Pagal Sutartį Audito Rūmai padeda Parlamentui įgyvendinti biudžeto vykdymo kontrolės įgaliojimus. Kaip pagerintumėte Audito Rūmų ir Europos Parlamento (visų pirma, Biudžeto kontrolės komiteto) bendradarbiavimą, kad būtų sustiprinta bendrų išlaidų viešoji priežiūra ir padidinta šių išlaidų teikiama ekonominė nauda?

Veiksmingas Europos Parlamento ir Europos Audito Rūmų bendradarbiavimas labai svarbus siekiant geresnių atskirų audituojamų subjektų ir visos Europos Sąjungos veiklos rezultatų. Kiekviena bendruomenė – tai jo sudedamųjų dalių atspindys. Tai taikoma ir Europos Sąjungai bei visoms jos institucijoms, kurių auditą atlieka EAR.

Audito temų ir audituojamų subjektų, kuriuos EAR įtraukia į savo metines programas, pasirinkimas labai svarbus siekiant veiksmingai pagerinti visos sistemos veikimą. Atranka turėtų būti grindžiama visa apimančiu požiūriu į prastų rezultatų kiekviename Europos Sąjungos veiklos srityje riziką, o šiose srityse – į atskirų audituojamų subjektų prastų veiklos rezultatų riziką. Vykdydami planavimo procedūras Europos Audito Rūmai turi išanalizuoti riziką remdamiesi visa turima informacija, gauta atliekant auditus ir iš Europos Parlamento (visų pirma Biudžeto kontrolės komiteto (CONT komiteto), nacionalinių AAI, kitų rūšių kontrolę atliekančių institucijų (pvz., OLAF), žiniasklaidos ir pan.).

Be tikimybės, rizikos analizė taip pat turėtų apimti potencialių neigiamų pasekmių mastą. Sritims arba audituojamiems subjektams, kuriuose rizikos analizė rodo didžiausią prastų veiklos rezultatų tikimybę ir didžiausią padarytą žalą, turėtų būti teikiamas didžiausias prioritetas atliekant auditą. Atlikdami galutinę atranką, Europos Audito Rūmai turi atsižvelgti į savo pajėgumus ir projekto kokybės bei savalaikiškumo vertinimą. Atrankos procese reikia atsižvelgti į tai, kad audito ataskaitos parengimo sparta gali būti labai svarbi norint pasiekti poveikį (pvz., greitai pateikta informacija apie atsirandančią žalą arba greitai pateiktos gairės dėl ištaisymo – veiksmai ar rekomendacijos), kartu pripažįstant, kad tinkamai ir laukiamai audito darbo kokybei pasiekti reikia laiko.

Manau, kad Europos Parlamentas (visų pirma CONT komitetas) ir ypač Europos Audito Rūmai gali pagerinti auditorių ir visos Europos Sąjungos veiklą, kuo labiau patobulindami informacijos srautą. Tai galima užtikrinti tik per patikimą komunikaciją – tiek planavimo, tiek ataskaitų teikimo etapais – ir gerą išorinę komunikaciją su visais pagrindiniais gautos informacijos naudotojais (audituojamais subjektais, paslaugų naudotojais, žiniasklaida, visuomene ir kt.).

Planavimo etapu EAR turėtų laikyti Europos Parlamentą (visų pirma CONT komitetą)

pagrindiniu partneriu renkant informaciją apie riziką, į kurią reikia atsižvelgti atliekant metinio darbo plano analizę. Galiausiai, pagrindinė EAR užduotis – padėti Europos Parlamentui įgyvendinti biudžeto vykdymo priežiūros įgaliojimus.

Ataskaitų teikimo etapu labai svarbu, kad Europos Audito Rūmai ir Europos Parlamentas (visų pirma CONT komitetas) laikytų vienas kitą partneriais, galinčiais dirbti kartu, kad pagerintų padėtį, apie kurią pranešė EAR, ir atliktų EAR taisymus, rekomenduojamus tokiose ataskaitose.

Mano asmeninis požiūris yra toks, kad siekiant šio tikslo labai svarbus audito ataskaitų svarstymas CONT komitete ir kituose komitetuose, jei reikia taip pat atsižvelgiant į kompetencijos sritis. Audito ataskaitų svarstymas atitinkamuose komitetuose dalyvaujant audituojamiems subjektams gali suteikti tvirtą patikinimą, kad gali būti atlikta patobulinimų. Tokių svarstymų metu, kai EAR atstovai pristato Audito Rūmų ataskaitas, audituojami subjektai pirmiausia turėtų paaiškinti, kodėl atsirado nustatytų anomalijų, o vėliau – kaip ir kada jos bus ištaisytos ir kas bus atsakingos šalys, kurios atsakys už atliktinus veiksmus. Visų pirma, audituojami subjektai privalo išsipareigoti laiku atsiskaityti Europos Parlamentui ir Europos Audito Rūmams, pateikdami tinkamus įrodymus. Jei per tolesnį laikotarpį kiltų kokių nors abejonių dėl rekomendacijų įgyvendinimo (pvz., neįgyvendinimo arba negebėjimo laiku jas įgyvendinti) arba įgyvendinimo būdo (pvz., neveiksmingo ar neekonomiško įgyvendinimo), Europos Audito Rūmai dar kartą patikrins audituojamą subjektą, atlikdami papildomą auditą, ir informuos Europos Parlamentą apie savo išvadas.

16. Kokia, Jūsų nuomone, yra veiklos audito pridėtinė vertė ir kaip į šio audito išvadas turėtų būti atsižvelgiama vykdant valdymo procedūras?

Visą savo profesinę karjerą dirbau viešųjų finansų srityje. Pagrindinį dėmesį skyriau valstybės veiklai kaip visumai arba pagrindinių jos atskirų dalių – sistemų, posistemų ir individualių organizacinių vienetų ir (arba) agentūrų – veikimui pagerinti tiek nacionaliniu, tiek vietos lygmenimis. Savo darbe visada vadovavausi visų pirma pagrindiniais teisėtumo principais, taip pat aukščiausiu įmanomu veiksmingumo lygiu. Aptariant atitiktį galiojančiai reglamentavimo sistemai, mano pozicija visada buvo tokia, kad tai yra absoliuti būtina sąlyga, kurios turi būti laikomasi nepaisant aplinkybių. Tik tokiu atveju galima pradėti aptarti veiksmingumo aspektus. Todėl tvirtai atmetu bet kokį veiksmingumo poveikį, kurio siekiama neatsižvelgiant į teisinę sistemą.

Mano požiūris į veiksmingumą visada buvo toks, kad bet kuriam asmeniui ar organizacijai labai svarbu pasiekti tinkamą veiksmingumą plačiąja prasme. Veiksmingumas plačiąja prasme susideda iš efektyvumo siaurąja prasme ir efektyvumo plačiąja prasme. Vertinu efektyvumą siaurąja prasme kaip tikslų pasiekimą, o efektyvumą plačiąja prasme – kaip priemonę tiems tikslams pasiekti. Todėl manau, kad kiekvienas subjektas turėtų stengtis atlikti tinkamus veiksmus tinkamu būdu, nes tai yra vienintelis būdas efektyviai veikti plačiąja prasme.

Visada laikiausi šių vertybių dirbdamas Slovėnijos audito rūmuose ir vietos bendruomenėje, taip pat vykdydamas užduotis ne profesinėje veikloje. Paskutinis, bet ne mažiau svarbus dalykas – aš jų laikiausi asmeniniame gyvenime, kai darau viską, kad pasirūpinčiau savo šeima, išlikčiau darbingas ir sveikas, gerinčiau savo asmenines žinias ir tobulėčiau dvasiniu požiūriu.

Mano nuomone, pagrindinė veiklos audito pridėtinė vertė audituojamam subjektui yra tai, kad audito ataskaitose atkreipiamas dėmesys tiek į bendrą gero valdymo vaizdą, tiek į kiekvieną jo sudedamąją dalį. Dėl nustatyto prasto veiksmingumo ir pateiktų rekomendacijų audituojamas subjektas suvokia veiksmingumo, ekonomiškumo ir efektyvumo veiksnių tarpusavio ryšį ir yra skatinamas jį gerinti, taip pat supranta, kad būtina rasti tinkamą jų pusiausvyrą. Tai taikoma ir audituojamo subjekto vidaus operacijoms, t. y. visoms vidinėms veiklos funkcijoms, ir audituojamo subjekto išorės operacijoms, t. y. jo operacijoms su kitais subjektais audituojamo subjekto veiklos srityje ir, galiausiai, su visa visuomene.

Veiklos audito atveju pirmiausia reikia informuoti audituojamą subjektą apie jo veiklos suderinamumą su gausybe turimų strateginio valdymo priemonių, kurios apima visas strateginės piramidės kūrimo priemones. Tai daroma, pirma, analizuojant ir vertinant jo misiją ir su ja susijusias pagrindines vertybes, antra, kuriant atitinkamą būsimos institucijos plėtros viziją. Tada audituojamam subjektui atliekamas proceso tinkamumo, strateginių tikslų formulavimo rezultatų ir rodiklių bei etapų, skirtų jų pasiekimui stebėti, vertinimas. Verta pažymėti, kad audituojamam subjektui suteikiama išsami informacija apie visas šiam tikslui sukurtas priemones (pvz., stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (SSGG) ir PEST analizę ir kt.).

Nustatomi tikslai vizijai įgyvendinti. Jie parodo supratimą apie kryptis, kuriomis organizacija turėtų dirbti, kad pasiektų savo viziją. Vizija negali būti pasiekta įgyvendinus vieną tikslą, nes vizijos pasiekimas dažniausiai priklauso nuo kelių sričių, kuriose reikia imtis bendrų veiksmų. Tikslai gali būti išoriniai ir vidiniai. Jie gali būti susiję su sritimis, kurios sudaro veiklą, per kurią organizacija sąveikauja su platesne aplinka, kurioje ji veikia, arba gali būti susiję su vidine organizacijos veikla. Sričių – tiek vidinių, tiek išorinių – nuo kurių priklauso sėkmė įgyvendinant viziją, dažniausiai būna labai daug, tačiau ne visos sritys yra vienodai svarbios. Tiesą sakant, jos egzistuoja hierarchijoje ir turi skirtingus laiko prioritetus. Į visa tai reikia atsižvelgti nustatant tikslus. Tikslų negali būti nei pernelyg mažai, nei pernelyg daug. Jei nustatoma pernelyg mažai tikslų, organizacija rizikuoja neaprepti visų sričių, turinčių didelę įtaką vizijos įgyvendinimui. Kita vertus, nustatant pernelyg daug tikslų, organizacijai kyla pavojus, kad ji nesugebės laiku ir tinkamai valdyti visų užsibrėžtų tikslų dėl didelio duomenų, kuriuos reikia stebėti, analizuoti, suprasti ir laiku į juos reaguoti, skaičiaus ir sklaidos. Todėl tinkamas tikslų skaičius yra nuo 5 iki 7.

Tikslai taip pat turi turėti tam tikras kokybines savybes. Jos žinomos anglišku akronimu SMART (konkretus, išmatuojamas, pasiekiamas, aktualus, per nustatytą laiką įvykdytinas). *Konkretūs* tikslai turi būti pakankamai siauri, kad neapimtų pernelyg plačios srities, nes dėmesio stoka (atsižvelgiant į tai, kad šioje srityje yra daug veiksnių) sumažina sėkmingų rezultatų tikimybę. Bendras vardiklis mažėja, kai daugėja veiksnių. *Išmatuojami* tikslai turi būti išmatuojami. Todėl jie turi turėti skaitinį komponentą, nes tai vienintelis būdas objektyviai stebėti laimėjimus. *Pasiekiami* tikslai turi būti pasiekiami. Turėtų būti skatinami platūs užmojai, tačiau jie turi būti realūs. Nepasiekiamų tikslų nustatymas rodo ryšio su realybe trūkumą. Toks požiūris žlugdo veikėjus ir yra neproduktyvus. Tokiu atveju laimėjimai dažniausiai būna mažesni už realias grupių galimybes. Kita vertus, nustatę pernelyg mažus tikslus galime be reikalo atitolti nuo savo vizijos įgyvendinimo laiku. *Aktualūs* tikslai turi būti susiję su vizija ir sritimi, kuriai jie nustatyti. Jei tokio ryšio nėra, net visiškasis tikslo pasiekimas nepadės mums įgyvendinti savo vizijos. Pasirinkome netinkamą kryptį. *Per nustatytą laiką įvykdytini* tikslai taip pat

turi turėti laiko elementą. Turi būti tiksliai apibrėžta, iki kada šie tikslai turi būti pasiekti. Norint užtikrinti dar didesnę tikrumą siekiant tikslų, taip pat turi būti nustatyti tarpiniai tikslai (tarpinės reikšmės) kaip galutinio tikslo dalis. Tarpiniams tikslams tikslo laiko elementas yra susietas su tikslo išmatuojamumo komponentu. Tarpinės reikšmės turi būti apibrėžtos ir laiko, ir vertės požiūriu.

Be to, visų pirma atliekant auditą, kai veiklos auditas atliekamas kartu su veiksmingumo auditu, audituojamas subjektas supažindinamas su atliktais vertinimais ir pateiktomis rekomendacijomis dėl jo veiksmingumo atitikties ekonominių ar efektyvių operacijų teisėtumui. Tokiais atvejais svarbu suprasti ne tik ekonomiką, bet ir operacijų efektyvumą ir visų pirma jų tarpusavio ryšį arba stengtis jas optimizuoti, kartu išlaikant turimų (ribotų) išteklių – žmogiškųjų ir finansinių – pusiausvyrą.

Siekdami nustatytų tikslų, dažniausiai renkamės pigesnius galimybių variantus. Nors geri vadovai žino, kad pigiausi variantai ne visada yra geriausi ilgalaikių sąnaudų požiūriu, o šioms sąvokoms jau taikomi viso gyvavimo ciklo kaštų stebėjimo principai, toks metodas ne visada įmanomas. Aptariant sąnaudų aspektus, tai jau ekonomikos sritis. Tačiau įgyvendinant bet koki projektą svarbu ne tik sąnaudos, bet ir jų teikiama nauda. Kai lyginame sąnaudas ir naudą, tai jau efektyvumo sritis. Sąnaudų ir naudos santykis keičiasi, kaip ir sąnaudos. Kartais sąnaudų ir naudos santykis pagerėja, kai sąnaudos padidinamos nuo žemiausio lygio. Todėl ekonominiu požiūriu nutolstame nuo optimalios padėties, tačiau šiuo atveju priartėjame prie optimalumo efektyvumo požiūriu. Tam tikru momentu šis optimalumas pasiekiamas. Tada santykis vėl pablogėja. Tokį pablogėjimą lemia didėjantys ribiniai kaštai ir mažėjanti ribinė nauda. Sprendimas, ar pasirinkti ekonomiškumo ar efektyvumo principą, priklauso nuo esamos ir būsimos finansinės padėties. Finansiniai suvaržymai dažniausiai verčia vadovautis ekonomiškumo principu. Kad ir koks principas būtų pasirinktas, svarbu suvokti, kad jie abu yra orientuoti į tikslą ir efektyvumo principą. Verta pažymėti, kad kartais būtina pasiekti tikslą, kad ir kokiomis sąnaudomis. Tuo metu svarbiausia yra veiksmingumas, o ekonomiškumui ir efektyvumui teikiama mažiau svarbos. Tokie scenarijai dažniausiai kyla krizinėse situacijose, paprastai apimančiose egzistencinius klausimus.

Todėl efektyvumo sistemos kūrimas reiškia veiksmingumo sistemos kūrimą. Efektyvumo sistema optimizuoja veiksmingumo sistemoje nustatytų tikslų siekimą. Siekiant veiksmingumo pradiniu etapu – planavimo etapu – kyla klausimas, ką turėtume daryti. Efektyvumas – įgyvendinimo etapu – priklauso nuo to, kaip tai padarysime.

Šioje audituojamo subjekto strateginio valdymo audito peržiūros dalyje audituojamas subjektas kritiškai vertinamas dėl jo priimamų sprendimų, susijusių su pakeitimais, būtiniais nustatytiems tikslams pasiekti, ir tinkamų valdymo priemonių naudojimo tiek organizacijos, kaip visumos, tiek atskirų jos dalių lygmenimis. Vertėtų pažymėti, kad joje pateikiama visa informacija apie visas šiam tikslui sukurtas proceso priemones (dažniausiai naudojama priemonė yra projektų vertinimo ir peržiūros priemonė, angliškų akronimu vadinama PERT, *Project Evaluation and Review Technique*). Tai projektų valdymo priemonė, kuria analizuojame kiekvieną reikalingą veiksmą, daugiausia laiko atžvilgiu, tačiau mums svarbesnė yra pinigų analizė (kuri taip pat apima laiko elementus, nes delsimas lemia sąnaudas). Paprastai tai atliekama naudojant kritinio kelio metodą (angl. *Critical Path Method*, CPM) arba kritinio kelio analizę (angl. *Critical Path Analysis*, CPA). Jei šias priemones jau naudoja audituojamas subjektas, šie procesai gali būti kritinės audito peržiūros objektas.

Paskutiniu etapu auditas gali būti susijęs su rizikos valdymo vertinimu. Tikimybė pasiekti tikslus ar įgyvendinti viziją priklauso nuo sėkmingo rizikos valdymo. Todėl norint sėkmingai pasiekti tikslus, būtina žinoti apie visų rūšių riziką, kuriai pasireiškus tikslas gali būti nepasiektas, ir iš anksto parengti bei įgyvendinti priemones rizikai valdyti, nes tai vienintelis būdas užtikrinti, kad rizika nepasireikštų ir kad tikslai būtų pasiekti.

Aptariant riziką, visada turėtume turėti omenyje, kad ne visų rūšių rizika gali pasireikšti vienodai. Taip pat svarbu suprasti, kad ne visų rūšių pasireiškus rizika turi vienodas pasekmes. Todėl riziką visada skirstome į kelis segmentus. Valdydami riziką didžiausią dėmesį skiriame tai rizikai, kuri, labai tikėtina, gali pasireikšti ir kurią lydi labai rimtos pasekmės.

Su kuo bus susijęs auditas, priklauso nuo audituojamos institucijos brandos. Slovėnijos audito rūmuose, kiek tai susiję su veiksmingumo valdymo patirtimi, pirmaisiais metais daugiausia rūpinomės veiksmingumo rezultatais, nes teko dirbti su auditoriais, kurių tikslai nebuvo tinkamai suplanuoti, ir netgi su auditoriais, kurie apskritai nebuvo nustatę jokių tikslų ir kuriems strateginis valdymas buvo visiškai nežinomas. Tik po keleto metų galėjome aptarti jų veiklos metu atliktus auditus.

Todėl būtina žinoti, kad efektyvios valdymo sistemos kūrimas yra ilgą laikotarpį apimantis tęstinis procesas. Tai savotiškas maratonas, kuris reikalauja daug kantrybės ir užsispyrimo tiek iš audituojamo subjekto, tiek iš auditorių, ir kuris tikriausiai niekada nėra iki galo užbaigiamas, nes net ir labiausiai optimizuotose organizacijose visada kyla problemų tiek organizacijos viduje, tiek aplinkoje, kurioje organizacija veikia. Tai gali būti žmogiškųjų išteklių, organizacinės, nuosavybės ar finansinės, taip pat socialinės ir politinės, aplinkos ar netgi geostrateginės problemos.

Aptariant problemas, su kuriomis susiduria audituojami subjektai, auditoriai visada įsitikinę, kad mūsų darbas gali jiems padėti. Mano nuomone, audito išvadų ir rekomendacijų laikymasis gali labai prisidėti prie kiekvieno audituojamo subjekto veiklos pagerinimo. Jei įmanoma, tikimasi, kad rekomendacijos bus įgyvendintos paties audito metu. Priešingu atveju tikimasi, kad audituojami subjektai įsipareigos jas įgyvendinti, su aiškiai apibrėžtu turiniu ir terminu bei tiksliai apibrėžtais atitinkamos atsakomybės turėtojais (ką, kada ir kas?).

Apibendrinant, reikėtų pabrėžti, kad audituojamų subjektų operacijos pačios savaime nėra tikslas, taip pat jų auditu nėra siekiama pagerinti audituojamų organizacijų veiksmingumo jų pačių labui. Visos audituojamos organizacijos egzistuoja tam, kad siektų viešojo intereso – intereso, kuris tarnauja piliečiams. Todėl šią darbo dalį norėčiau užbaigti paskutine INTOSAI-P 12 standarto pavadinimo dalimi, kuria tiksliai apibrėžiama viso organizacijų veiklos spektro reikšmė, jų audito vertė ir naudingumas. Ji puikiai apibūdina viso to esmę: *siekti svarbių pokyčių piliečių gyvenime*.

17. Kaip būtų galima pagerinti Audito Rūmų, nacionalinių audito institucijų ir Europos Parlamento (Biudžeto kontrolės komiteto) bendradarbiavimą atliekant Europos Sąjungos biudžeto auditą?

Jau dabar ES valstybių narių audito rūmai gerai bendradarbiauja su Europos Audito Rūmais ir tarpusavyje, tačiau, be abejo, visada galima tobulėti.

Vadovaudamiesi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 287 straipsniu, Europos Audito

Rūmai visada informuoja nacionalinius audito rūmus apie savo audito vizitus kiekvienoje valstybėje narėje. Ši praktika suteikia galimybę nacionaliniams audito rūmams leisti savo darbuotojams prisijungti prie EAR auditorių darbo savo šalyje ir stebėti jų darbą. Tai sustiprina ryšį tarp institucijų tiesiogiai audito grupės lygmeniu ir sudaro palankesnes sąlygas keistis žiniomis, patirtimi ir gerąja patirtimi, kartu gerbiant abiejų institucijų nepriklausomumą. Be to, stiprinamos žinios ir supratimas apie tai, kokie svarbūs vidaus kontrolės mechanizmai, susiję su Europos lėšų išmokėjimu, ir šioje srityje tiek nacionaliniai, tiek Europos Audito Rūmai gali tobulėti.

Panašiai informacija keičiamasi aukščiausiuoju lygmeniu per Informacinį komitetą, kurį sudaro ES valstybių narių audito rūmų pirmininkai. Informacinis komitetas yra ne tik Europos Audito Rūmų ir nacionalinių audito rūmų kontaktinis punktas, bet ir pagrindinis pačių nacionalinių audito rūmų kontaktinis punktas. Visi ryšiai šiuo lygmeniu yra svarbūs, visų pirma dėl galimybės planuoti bendrus ir lygiagrečius auditus, kai dvi ar daugiau AAI susitaria kartu atlikti konkretų auditą arba tuo pačiu metu dirbti ta pačia audito tema. Tokiems auditams ypač svarbus bendras atskirų aukščiausiųjų audito institucijų, įskaitant Europos Audito Rūmus, metinių darbo programų planavimo grafikas.

Jei būsiu paskirtas Europos Audito Rūmų nariu, stengsiuosi palaikyti ir toliau plėtoti dialogą, keistis patirtimi ir bendradarbiauti įgyvendinant bendrus audito projektus, taip pat pateikti išvadas ir rekomendacijas tiek nacionaliniams parlamentams, tiek Europos Parlamentui. Manau, kad audito institucijų ir parlamentų, taip pat Europos Parlamento (visų pirma CONT komiteto) ir nacionalinių parlamentų bendradarbiavimas – esminis veiksnys siekiant teigiamų audituojamų subjektų veiksmingumo pokyčių.

18. Kaip patobulintumėte Audito Rūmų teikiamas ataskaitas, kad Europos Parlamentui būtų perduota visa reikiama informacija apie valstybių narių Europos Komisijai pateiktų duomenų tikslumą?

Pagrindinis Europos Audito Rūmų uždavinys – teikti Europos Parlamentui svarbią ir patikimą informaciją apie tai, kaip išleidžiamos Europos biudžeto lėšos. Visu tuo siekiama kurti pridėtinę vertę Europos Sąjungos piliečiams.

Patikimi duomenys labai svarbūs siekiant atlikti patikimus audito vertinimus. Tačiau Europos Audito Rūmai gali padėti užtikrinti jų patikimumą dviem netiesioginiais būdais. Jie negali daryti tiesioginės įtakos duomenims, nes negali jų reikalauti tiesiogiai iš nacionalinių valdžios institucijų. Jie gali jų reikalauti tik iš Europos Komisijos.

Pirmasis būdas – jų auditas. Atliekant audito peržiūrą, pagrįstą turimų dokumentų peržiūra ir, jei reikia, tiesioginiais vizitais vietoje, pirmiausia surenkami gautos informacijos teisingumo įrodymai, o po to įvertinamas atliktų procedūrų, kurių laikomasi atliekant atskirus mokėjimus, nuoseklumas.

Kitas būdas duomenų tikslumui užtikrinti – jų rinkimo sistemų patikimumo auditas, sistemų duomenų perdavimas bei apibendrinimas ir visos susijusios vidaus kontrolės priemonės. Bet kurio metodo naudojimo dažnumas ir mastas yra susiję su Audito Rūmų teisės aktų nustatytais užduotimis ir rizikos analizės išvadamis audito atrankos etapu.

Manau, kad Europos Audito Rūmai gerai dirba duomenų audito srityje. Todėl įžvelgiu būsimos plėtros galimybių, visų pirma kiek tai susiję su vidaus kontrolės sistemų ar informacinių sistemų auditu.

Kiti klausimai

19. Ar atsiimtumėte savo kandidatūrą, jei Parlamentas pateiktų neigiamą nuomonę dėl Jūsų paskyrimo Audito Rūmų nariu?

Jei taip atsitiktų, turėčiau nuodugniai apmąstyti situaciją, nes suprantu, koks svarbus yra aukšto lygio pasitikėjimas tarp Europos Audito Rūmų ir Europos Parlamento. Be abejo, taip pat žinau, kaip Slovėnijos vyriausybė manimi pasitikėjo, patvirtindama mano kandidatūrą, todėl mano pareiga yra su ja pasitarti prieš priimant bet kokį sprendimą.

Tačiau tikiuosi, kad mano gyvenimo aprašyme nurodytos žinios ir patirtis, kurias įgijau per savo karjerą, ir iki šiol įdėtos pastangos, kurios atsispindi mano atsakymuose į šį klausimą, yra pakankamos mano būsimo darbo CONT komitete ir Europos Parlamente kokybės garantijos, siekiant patvirtinti mano kandidatūrą į Europos Audito Rūmų nario pareigas.

Kaip rašiau šio klausimyno pradžioje: „Biudžetai – tai mano gyvenimas“. Būsiu iš tikrųjų pagerbtas ir dėkingas, jei man taip pat bus suteikta galimybė dirbti su dideliu Europos biudžetu, kaip praeityje dirbau su vietos lygmens ir nacionaliniu biudžetais Slovėnijoje.

ATSAKINGO KOMITETO PROCEDŪRA

Pavadinimas	Dalinis Audito Rūmų sudėties atnaujinimas. Slovėnijos kandidatas
Nuorodos	13355/2021 – C9-0408/2021 – 2021/0805(NLE)
Konsultavimosi data / prašymas dėl pritarimo	5.11.2021
Atsakingas komitetas Paskelbimo plenariniame posėdyje data	CONT 10.11.2021
Pranešėjai Paskyrimo data	Olivier Chastel 16.11.2021
Svarstymas komitete	10.1.2022
Priėmimo data	10.1.2022
Galutinio balsavimo rezultatai	+ : 22 - : 8 0 : 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Matteo Adinolfi, Olivier Chastel, Caterina Chinnici, Lefteris Christoforou, José Manuel Fernandes, Luke Ming Flanagan, Isabel García Muñoz, Monika Hohlmeier, Jean-François Jalkh, Pierre Karleskind, Joachim Kuhs, Claudiu Manda, Alin Mituța, Younous Omarjee, Tsvetelina Penkova, Markus Pieper, Sabrina Pignedoli, Michèle Rivasi, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Vincenzo Sofo, Angelika Winzig, Tomáš Zdechovský
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Pascal Durand, Maria Grapini, Mikuláš Peksa, Elżbieta Rafalska, Sándor Rónai, Viola Von Cramon-Taubadel
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Robert Roos
Pateikimo data	12.1.2022